

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY (UE) 2016/399**

z dnia 9 marca 2016 r.

**w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób
przez granice (kodeks graniczny Schengen)**

(tekst jednolity)

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zasady

Niniejsze rozporządzenie przewiduje brak kontroli granicznej osób przekraczających granice wewnętrzne pomiędzy państwami członkowskimi Unii.

Niniejsze rozporządzenie określa zasady regulujące kontrolę graniczną osób przekraczających granice zewnętrzne państw członkowskich Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „granice wewnętrzne” oznaczają:
 - a) wspólne granice lądowe państw członkowskich, w tym granice na rzekach i jeziorach;
 - b) porty lotnicze państw członkowskich przeznaczone do lotów wewnętrznych;
 - c) porty morskie, rzeczne i porty na jeziorach państw członkowskich służące do regularnych wewnętrznych połączeń promowych;
- 2) „granice zewnętrzne” oznaczają granice lądowe, w tym granice na rzekach i jeziorach, oraz granice morskie państw członkowskich, a także ich porty lotnicze, porty rzeczne, porty morskie i porty na jeziorach, pod warunkiem że nie stanowią one granic wewnętrznych;
- 3) „lot wewnętrzny” oznacza każdy lot wyłącznie z terytorium państwa członkowskiego lub na jego terytorium, bez lądowania na terytorium państwa trzeciego;
- 4) „regularne wewnętrzne połączenia promowe” oznacza każde połączenie promowe między dwoma tymi samymi portami, lub większą ich liczbą, usytuowanymi na terytorium państw członkowskich, bez zawijania do jakichkolwiek portów poza terytorium państw członkowskich i obejmujące transport pasażerów i pojazdów zgodnie z opublikowanym rozkładem rejsów;
- 5) „osoby korzystające z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii” oznacza:

▼B

- a) obywateli Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE oraz obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywatela Unii korzystającego z prawa do swobodnego przemieszczania się, do których stosuje się dyrektywę 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾;
- b) obywateli państw trzecich i członków ich rodzin, niezależnie od ich obywatelstwa, którzy na mocy porozumień pomiędzy Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a tymi państwami trzecimi, z drugiej strony, korzystają z takich samych praw do swobodnego przemieszczania się jak obywatele Unii;
- 6) „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE i która nie jest objęta pkt 5 niniejszego artykułu;
- 7) „osoba, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu” oznacza każdego obywatela państwa trzeciego, wobec którego dokonano wpisu w Systemie Informacyjnym Schengen (zwanym dalej „SIS”) zgodnie z art. 24 i 26 rozporządzenia (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ i do celów określonych w tych artykułach;
- 8) „przejście graniczne” oznacza każde przejście graniczne wyznaczone przez właściwe organy do celów przekraczania granic zewnętrznych;
- 9) „wspólnie prowadzone przejście graniczne” oznacza każde przejście graniczne usytuowane na terytorium państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego, na którym to przejściu straż graniczna państwa członkowskiego i straż graniczna państwa trzeciego przeprowadzają następujące po sobie kontrole wjazdu i wjazdu zgodnie ze swoim prawem krajowym oraz na podstawie umowy dwustronnej;
- 10) „kontrola graniczna” oznacza działania podejmowane na granicy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i do celów w nim określonych, wyłącznie w odpowiedzi na zamiar przekroczenia tej granicy lub na akt jej przekroczenia, bez względu na wszelkie inne okoliczności, składające się z odprawy granicznej oraz ochrony granicy;
- 11) „odprawa graniczna” oznacza czynności kontrolne przeprowadzane na przejściach granicznych w celu zapewnienia, aby można było zezwolić na wjazd osób, w tym ich środków transportu oraz przedmiotów będących w ich posiadaniu, na terytorium państw członkowskich lub aby można było zezwolić na opuszczenie przez nie tego terytorium;
- 12) „ochrona granicy” oznacza ochronę granic pomiędzy przejściami granicznymi oraz ochronę przejść granicznych poza ustalonymi godzinami otwarcia w celu uniemożliwienia uniknięcia przez osoby odprawy granicznej i zniechęcenia ich do tego;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1987/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (Dz.U. L 381 z 28.12.2006, s. 4).

▼ B

- 13) „kontrola drugiej linii” oznacza szczegółową odprawę, która może zostać przeprowadzona w odpowiednim miejscu, innym niż miejsce, w którym dokonywana jest odprawa wszystkich osób (pierwsza linia);
- 14) „straż graniczna” oznacza każdego funkcjonariusza publicznego wyznaczonego zgodnie z prawem krajowym do pełnienia obowiązków służbowych na przejściu granicznym lub na odcinku granicy, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tej granicy, który realizuje zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i prawem krajowym zadania w zakresie kontroli granicznej;
- 15) „przewoźnik” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która z tytułu wykonywanego zawodu zajmuje się transportem osób;
- 16) „dokument pobytowy” oznacza:
- a) wszystkie dokumenty pobytowe wydane przez państwa członkowskie zgodnie z jednolitym wzorem określonym w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1030/2002 ⁽¹⁾ oraz karty pobytowe wydane zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE;
 - b) wszystkie inne dokumenty wydane przez państwo członkowskie obywatelom państw trzecich uprawniające do pobytu na jego terytorium, które zostały zgłoszone, a następnie opublikowane zgodnie z art. 39, z wyjątkiem:
 - (i) dokumentów tymczasowych ważnych do momentu rozpatrzenia pierwszego wniosku o wydanie dokumentu pobytowego, o którym mowa w lit. a), lub wniosku o nadanie statusu uchodźcy; oraz
 - (ii) wiz wydanych przez państwo członkowskie zgodnie z jednolitym formularzem określonym w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1683/95 ⁽²⁾;
- 17) „statek wycieczkowy” oznacza statek kursujący po określonej trasie, zgodnie z uprzednio przyjętym planem, który obejmuje program turystyczny w różnych portach i który zwykle nie zabiera pasażerów ani nie pozwala pasażerom na zejście na ląd w trakcie podróży;
- 18) „żegluga rekreacyjna” oznacza korzystanie z pływających jednostek rekreacyjnych w celach sportowych lub turystycznych;
- 19) „rybołówstwo przybrzeżne” oznacza połowy prowadzone za pomocą statków powracających codziennie lub w ciągu 36 godzin do portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego bez wchodzenia do portu znajdującego się w państwie trzecim;
- 20) „pracownik zatrudniony na urządzeniach oddalonych od brzegu” oznacza osobę, która pracuje na instalacji morskiej umiejscowionej na wodach terytorialnych lub na obszarze wyłącznej gospodarczej eksploatacji morskiej państwa członkowskiego, zgodnie z definicją określoną przez międzynarodowe prawo morskie, i która powraca regularnie drogą morską lub lotniczą na terytorium państw członkowskich;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1683/95 z dnia 29 maja 1995 r. ustanawiające jednolity formularz wizowy (Dz.U. L 164 z 14.7.1995, s. 1).

▼ B

- 21) „zagrożenie dla zdrowia publicznego” oznacza każdą chorobę mogącą przerodzić się w epidemię według definicji Międzynarodowych przepisów zdrowotnych Światowej Organizacji Zdrowia lub inną chorobę zakaźną lub zakaźną chorobę pasożytniczą, jeżeli są one objęte przepisami dotyczącymi ochrony, mającymi zastosowanie do obywateli państw członkowskich.

*Artykuł 3***Zakres stosowania**

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do każdej osoby przekraczającej granice wewnętrzne lub zewnętrzne państw członkowskich, bez uszczerbku dla:

- a) praw osób korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii;
- b) praw uchodźców i osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, w szczególności w odniesieniu do zasady *non-refoulement*.

*Artykuł 4***Prawa podstawowe**

Stosując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie w pełni przestrzegają odpowiednich przepisów prawa Unii, w tym Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), prawa międzynarodowego, w tym Konwencji dotyczącej statusu uchodźców sporządzonej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), zobowiązań związanych z dostępem do ochrony międzynarodowej, w szczególności zasady *non-refoulement*, oraz praw podstawowych. Zgodnie z zasadami ogólnymi prawa Unii decyzje na podstawie niniejszego rozporządzenia podejmuje się w sposób indywidualny.

TYTUŁ II

GRANICE ZEWNĘTRZNE

ROZDZIAŁ I

Przekraczanie granic zewnętrznych i warunki wjazdu*Artykuł 5***Przekraczanie granic zewnętrznych**

1. Przekraczanie granic zewnętrznych dozwolone jest jedynie na przejściach granicznych i w ustalonych godzinach ich otwarcia. Na przejściach granicznych, które nie są czynne całą dobę, udostępnia się widoczne informacje o godzinach ich otwarcia.

Państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz swoich przejść granicznych zgodnie z art. 39.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 można dopuścić wyjątki od obowiązku przekraczania granic zewnętrznych jedynie na przejściach granicznych i w ustalonych godzinach ich otwarcia:

▼B

- a) dla osób lub grup osób – w przypadku gdy istnieje szczególny wymóg sporadycznego przekraczania granic zewnętrznych poza przejściami granicznymi lub poza ustalonymi godzinami ich otwarcia – pod warunkiem że posiadają zezwolenia wymagane na mocy prawa krajowego oraz że nie zachodzi sprzeczność z interesem porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego państw członkowskich. Państwa członkowskie mogą dokonać szczegółowych ustaleń w umowach dwustronnych. Ogólne wyjątki przewidziane przez prawo krajowe i umowy dwustronne zgłasza się Komisji zgodnie z art. 39;
- b) dla osób lub grup osób w przypadku nieprzewidzianej sytuacji wyjątkowej;
- c) zgodnie z przepisami szczególnymi zawartymi w art. 19 i 20 w związku z załącznikami VI i VII.

3. Bez uszczerbku dla wyjątków przewidzianych w ust. 2 lub dla swoich zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie wprowadzają sankcje, zgodnie z ich prawem krajowym, za niedozwolone przekraczanie granic zewnętrznych w miejscach innych niż przejścia graniczne lub w godzinach innych niż ustalone godziny otwarcia. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszące.

*Artykuł 6***Warunki wjazdu obywateli państw trzecich**

1. W przypadku planowanego pobytu na terytorium państw członkowskich nieprzekraczającego 90 dni w każdym okresie 180-dniowym, co oznacza wzięcie pod uwagę okresu 180-dniowego poprzedzającego każdy z dni pobytu, warunki wjazdu obywateli państw trzecich są następujące:

- a) posiadają oni ważny dokument podróży uprawniający posiadacza do przekroczenia granicy i spełniający następujące kryteria:
 - (i) jest on ważny przez przynajmniej trzy miesiące po planowanej dacie wyjazdu z terytorium państw członkowskich; w uzasadnionych pilnych przypadkach kryterium to może zostać pominięte;
 - (ii) został wydany w okresie ostatnich 10 lat;
- b) posiadają oni ważną wizę, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001⁽¹⁾, chyba że posiadają ważny dokument pobytowy lub ważną wizę długoterminową;
- c) uzasadnią cel i warunki planowanego pobytu oraz posiadają wystarczające środki utrzymania, zarówno na czas trwania planowanego pobytu, jak i na powrót do ich państwa pochodzenia lub na tranzyt do państwa trzeciego, co do którego istnieje pewność, że uzyskają zezwolenie na wjazd na jego terytorium, lub jeżeli mają możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 81 z 21.3.2001, s. 1).

▼ B

- d) nie są osobami, wobec których dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w SIS;
- e) nie są uważani za stanowiących zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych żadnego z państw członkowskich, a w szczególności nie dokonano wobec nich, na tej samej podstawie, wpisu do celów odmowy wjazdu w krajowych bazach danych państw członkowskich.

2. Do celów wykonania ust. 1 za datę wjazdu uważa się pierwszy dzień pobytu na terytorium państw członkowskich, a datę wyjazdu liczy się jako ostatni dzień pobytu na terytorium państw członkowskich. W obliczeniach długości pobytu na terytorium państw członkowskich nie uwzględnia się okresów pobytu dozwolonych na mocy zezwolenia na pobyt lub wizy długoterminowej.

3. Niewyczerpujący wykaz dokumentów uzupełniających, których okazania straż graniczna może wymagać od obywateli państw trzecich w celu weryfikacji spełnienia warunków określonych w ust. 1 lit. c), zawarty jest w załączniku I.

4. Środki utrzymania ocenia się stosownie do długości i celu pobytu oraz w stosunku do średnich kosztów taniego wyżywienia i zakwaterowania w danym państwie członkowskim lub danych państwach członkowskich, pomnożonych przez liczbę dni pobytu.

Ustalane przez państwa członkowskie kwoty referencyjne są przekazywane Komisji zgodnie z art. 39.

Podstawę do oceny, czy środki utrzymania są wystarczające, może stanowić gotówka, чеки podróżne i karty kredytowe znajdujące się w posiadaniu obywatela państwa trzeciego. Oświadczenia o sponsorowaniu, jeżeli takie oświadczenia są przewidziane przez prawo krajowe, oraz listy gwarancyjne od osób przyjmujących, określone przez prawo krajowe, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego zatrzymuje się u osoby przyjmującej, mogą również stanowić dowód dysponowania wystarczającymi środkami utrzymania.

5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1:

- a) obywatelom państw trzecich, którzy nie spełniają wszystkich warunków ustanowionych w ust. 1, jednakże posiadają dokument pobytowy lub wizę długoterminową, zezwala się na wjazd na terytorium innych państw członkowskich w celu tranzytu, tak aby mogli oni dotrzeć na terytorium państwa członkowskiego, które wydało dokument pobytowy lub wizę długoterminową, chyba że ich nazwiska znajdują się w krajowym wykazie wpisów państwa członkowskiego, którego granice zewnętrzne usiłują przekroczyć, a wpisowi towarzyszy instrukcja odmowy wjazdu lub tranzytu;
- b) obywatelom państw trzecich, którzy spełniają warunki ustanowione w ust. 1, z wyjątkiem warunku ustanowionego w lit. b), którzy zgłaszają się na granicy, można zezwolić na wjazd na terytorium państw członkowskich, jeżeli na granicy zostanie im wydana wiza zgodnie z art. 35 i 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).

▼B

Państwa członkowskie opracowują statystyki dotyczące wiz wydawanych na granicy zgodnie z art. 46 rozporządzenia (WE) nr 810/2009 i załącznikiem XII do tego rozporządzenia.

Jeżeli zamieszczenie wizy w dokumencie nie jest możliwe, wizę zamieszcza się wyjątkowo na oddzielnej karcie załączonej do dokumentu. W takim przypadku stosuje się jednolity wzór formularza, na którym umieszcza się wizę, określony w rozporządzeniu Rady (WE) nr 333/2002 ⁽¹⁾;

- c) obywatele państw trzecich, którzy nie spełniają jednego lub większej liczby warunków ustanowionych w ust. 1, mogą uzyskać zezwolenie państwa członkowskiego na wjazd na jego terytorium ze względów humanitarnych, ze względu na interes narodowy lub zobowiązania międzynarodowe. W przypadku gdy wobec danego obywatela państwa trzeciego dokonano wpisu, o którym mowa w ust. 1 lit. d), państwo członkowskie wydające mu zezwolenie na wjazd na swoje terytorium informuje o tym odpowiednio pozostałe państwa członkowskie.

*ROZDZIAŁ II***Kontrola granic zewnętrznych i odmowa wjazdu***Artykuł 7***Dokonywanie odprawy granicznej**

1. Straż graniczna podczas wykonywania swoich obowiązków w pełni szanuje ludzką godność, w szczególności w przypadkach, gdy ma do czynienia z osobami wymagającymi szczególnego traktowania.

Wszelkie środki podjęte podczas wykonywania zadań muszą być proporcjonalne do celów realizowanych za pomocą tych środków.

2. Podczas dokonywania odprawy granicznej straż graniczna nie może dyskryminować osób ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

*Artykuł 8***Odprawa graniczna osób**

1. Ruch graniczny na granicach zewnętrznych podlega odprawom dokonywanym przez straż graniczną. Odprawy dokonywane są zgodnie z niniejszym rozdziałem.

Odprawom mogą podlegać również środki transportu i przedmioty będące w posiadaniu osób przekraczających granicę. Do przeszukań stosuje się prawo krajowe danego państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 333/2002 z dnia 18 lutego 2002 r. w sprawie jednolitego wzoru formularza, na którym umieszcza się wizę wydawanego przez państwo członkowskie osobom posiadającym dokumenty podróży, które nie są uznane przez państwo członkowskie sporządzające formularz (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 4).

▼ M2

2. Osoby korzystające z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii podlegają odprawie, przy wjeździe i wyjeździe, w następujący sposób:

a) weryfikacji tożsamości i obywatelstwa osoby oraz weryfikacji autentyczności i ważności dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, w tym również poprzez sprawdzenie w odpowiednich bazach danych, w szczególności:

- 1) w SIS;
- 2) w bazie danych Interpolu o skradzionych lub utraconych dokumentach podróży (SLTD);
- 3) w krajowych bazach danych zawierających informacje o skradzionych, przywłaszczonych, utraconych i unieważnionych dokumentach podróży.

W przypadku paszportów i dokumentów podróży zawierających nośnik pamięci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2252/2004 ⁽¹⁾, sprawdza się autentyczność danych z mikroprocesora;

b) weryfikacji, czy osoba korzystająca z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii nie jest uznawana za stanowiącą zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych któregośkolwiek z państw członkowskich, w tym również poprzez sprawdzenie w SIS i innych odpowiednich unijnych bazach danych. Odbywa się to bez uszczerbku dla sprawdzeń w krajowych bazach danych i bazach danych Interpolu.

W przypadku wątpliwości co do autentyczności dokumentu podróży lub tożsamości jego posiadacza weryfikuje się co najmniej jeden z identyfikatorów biometrycznych umieszczanych w paszportach i dokumentach podróży wydanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2252/2004. W miarę możliwości weryfikacji takiej dokonuje się także w odniesieniu do dokumentów podróży nieobjętych tym rozporządzeniem.

2a. W przypadku gdy odprawy z wykorzystaniem baz danych, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), miałyby nieproporcjonalny wpływ na płynność ruchu, państwo członkowskie może zdecydować o dokonywaniu tych odpraw w sposób ukierunkowany na konkretnych przejściach granicznych, na podstawie oceny ryzyka w odniesieniu do porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych któregośkolwiek z państw członkowskich.

Zakres i czas trwania tymczasowego ograniczania się do ukierunkowanych odpraw z wykorzystaniem baz danych nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle niezbędne, i określane są zgodnie z oceną ryzyka dokonaną przez dane państwo członkowskie. Ocena ryzyka zawiera uzasadnienie tymczasowego ograniczania się do ukierunkowanych odpraw z wykorzystaniem baz danych, uwzględnia między innymi nieproporcjonalny wpływ na płynność ruchu oraz zawiera dane statystyczne o pasażerach i incydentach związanych z przestępczością transgraniczną. Ocena ryzyka jest regularnie uaktualniana.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa członkowskie (Dz.U. L 385 z 29.12.2004, s. 1).

▼ M2

Osoby, które co do zasady nie podlegają ukierunkowanym odprawom z wykorzystaniem baz danych, podlegają co najmniej odprawie zmierzającej do ustalenia ich tożsamości na podstawie okazanego dokumentu podróży. Taka odprawa polega na szybkiej i bezpośredniej weryfikacji ważności dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy oraz weryfikacji obecności śladów sfałszowania lub podrobienia, a w przypadku wątpliwości co do dokumentu podróży lub w przypadku gdy istnieją przesłanki, że taka osoba mogłaby stanowić zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych państw członkowskich, funkcjonariusz straży granicznej dokonuje sprawdzenia w bazach danych, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b).

Dane państwo członkowskie niezwłocznie przekazuje swoją ocenę ryzyka i jej uaktualnienia do Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, (zwanej dalej „Agencją”), ustanowionej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 ⁽¹⁾ i co sześć miesięcy składa Komisji oraz Agencji sprawozdanie na temat stosowania ukierunkowanych odpraw z wykorzystaniem baz danych. Dane państwo członkowskie może zdecydować o utajnieniu oceny ryzyka lub jej części.

2b. W przypadku gdy państwo członkowskie zamierza prowadzić ukierunkowane odprawy z wykorzystaniem baz danych na mocy ust. 2a, niezwłocznie powiadamia o tym pozostałe państwa członkowskie, Agencję oraz Komisję. Dane państwo członkowskie może zdecydować o utajnieniu powiadomienia lub jego części.

W przypadku gdy państwa członkowskie, Agencja lub Komisja mają zastrzeżenia do zamiaru prowadzenia ukierunkowanych odpraw z wykorzystaniem baz danych, niezwłocznie powiadamiają o tych zastrzeżeniach dane państwo członkowskie. Dane państwo członkowskie bierze te zastrzeżenia pod uwagę.

2c. Do dnia 8 kwietnia 2019 r. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ocenę wykonania i skutków ust. 2.

2d. W odniesieniu do granic powietrznych, ust. 2a i 2b mają zastosowanie przez okres przejściowy nieprzekraczający sześciu miesięcy od dnia 7 kwietnia 2017 r.

W wyjątkowych okolicznościach, w przypadku gdy – w danym porcie lotniczym – ze względu na szczególne trudności infrastrukturalne wymagany jest dłuższy okres czasu na dostosowania mające na celu umożliwienie prowadzenia systematycznych odpraw z wykorzystaniem baz danych bez nieproporcjonalnego wpływu na płynność ruchu, sześciomiesięczny okres przejściowy, o którym mowa w akapicie pierwszym, może zostać przedłużony dla tego konkretnego portu lotniczego o nie więcej niż 18 miesięcy, zgodnie z procedurą określoną w akapicie trzecim.

W tym celu państwo członkowskie powiadamia Komisję, Agencję oraz pozostałe państwa członkowskie, najpóźniej w terminie trzech miesięcy przed upływem okresu przejściowego, o którym mowa w akapicie pierwszym, o szczególnych trudnościach infrastrukturalnych w danym porcie lotniczym, o planowanych środkach ich rozwiązania oraz o okresie czasu potrzebnym na ich wdrożenie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1).

▼ M2

W przypadku gdy ze względu na szczególne trudności infrastrukturalne wymagany jest dłuższy okres czasu na dostosowania, Komisja upoważnia dane państwo członkowskie – w terminie jednego miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w akapicie trzecim, oraz po konsultacji z Agencją – do przedłużenia okresu przejściowego dla danego portu lotniczego i w stosownych przypadkach określa czas trwania takiego przedłużenia.

2e. Odpraw z wykorzystaniem baz danych, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), można dokonywać z wyprzedzeniem w oparciu o dane dotyczące pasażerów otrzymane zgodnie z dyrektywą Rady 2004/82/WE ⁽¹⁾ lub zgodnie z innymi przepisami prawa Unii lub prawa krajowego.

W przypadku gdy odpraw tych dokonuje się z wyprzedzeniem w oparciu o takie dane dotyczące pasażerów, dane otrzymane z wyprzedzeniem sprawdza się na przejściu granicznym porównując je z danymi zawartymi w dokumencie podróży. Weryfikuje się również tożsamość i obywatelstwo danej osoby, jak również autentyczność i ważność dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy.

2f. W drodze odstępstwa od ust. 2, osoby korzystające z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii, które przekraczają wewnętrzne granice lądowe państw członkowskich, których weryfikacja zgodnie z mającymi zastosowanie procedurami oceny Schengen została pomyślnie zakończona, ale w odniesieniu do których decyzja o zniesieniu kontroli na ich granicach wewnętrznych zgodnie z odpowiednimi postanowieniami odnośnych aktów przystąpienia jeszcze nie została podjęta, mogą zostać poddane odprawie przy wyjeździe, o której mowa w ust. 2, jedynie wrywkowo, na podstawie oceny ryzyka.

▼ B

3. Obywatele państw trzecich podlegają szczegółowej odprawie przy wjeździe i wyjeździe w następujący sposób:

a) szczegółowa odprawa przy wjeździe obejmuje weryfikację warunków regulujących wjazd określonych w art. 6 ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, dokumentów zezwalających na pobyt i prowadzenie działalności zawodowej. Weryfikacja ta dokonywana jest poprzez szczegółowe sprawdzenie następujących elementów:

▼ M2

(i) weryfikację tożsamości i obywatelstwa obywatela państwa trzeciego oraz autentyczności i ważności dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, w tym również poprzez sprawdzenie w odpowiednich bazach danych, w szczególności:

- 1) w SIS;
- 2) w bazie danych SLTD Interpolu;
- 3) w krajowych bazach danych zawierających informacje o skradzionych, przywłaszczonych, utraconych i unieważnionych dokumentach podróży.

W przypadku paszportów i dokumentów podróży zawierających nośnik pamięci sprawdza się autentyczność danych z mikroprocesora, o ile dostępne są aktualne certyfikaty;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2004/82/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie obowiązku przekazywania przez przewoźników danych dotyczących pasażerów (Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 24).

▼ M2

- (ii) weryfikację, czy dokumentowi podróży towarzyszą w stosownych przypadkach wymagana wiza lub dokument pobytowy;

▼ B

- (iii) sprawdzenie stempli wjazdu i wyjazdu w dokumencie podróży danego obywatela państwa trzeciego w celu weryfikacji, na podstawie porównania dat wjazdu i wyjazdu, czy osoba ta nie przekroczyła już maksymalnego czasu dozwolonego pobytu na terytorium państw członkowskich;
- (iv) weryfikację miejsca wyjazdu i przeznaczenia danego obywatela państwa trzeciego i celu planowanego pobytu, poprzez sprawdzenie, jeżeli jest to konieczne, odpowiednich dokumentów uzupełniających;
- (v) weryfikację, czy dany obywatel państwa trzeciego posiada wystarczające środki utrzymania na okres i do celów planowanego pobytu, na powrót do państwa pochodzenia lub na tranzyt do państwa trzeciego, co do którego istnieje pewność, że uzyska zezwolenie na wjazd na jego terytorium, lub jest w stanie uzyskać takie środki zgodnie z prawem;

▼ M2

- (vi) weryfikację, czy dany obywatel państwa trzeciego, jego środek transportu i przewożone przez niego przedmioty nie stanowią potencjalnie niebezpieczeństwa dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych którejkolwiek z państw członkowskich. Weryfikacja taka obejmuje bezpośrednie sprawdzenie danych i wpisów o osobach oraz, jeśli to konieczne, o przedmiotach, w SIS i innych odpowiednich unijnych bazach danych, a także o działaniach, jakie należy ewentualnie podjąć w związku z wpisem. Pozostaje to bez uszczerbku dla sprawdzeń w krajowych bazach danych i bazach danych Interpolu;

▼ B

- b) jeżeli obywatel państwa trzeciego posiada wizę, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b), szczegółowa odprawa przy wjeździe obejmuje także weryfikację tożsamości posiadacza wizen oraz autentyczności wizen, poprzez sprawdzenie w wizowym systemie informacyjnym (VIS) zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 767/2008;
- c) w drodze odstępstwa sprawdzenie w VIS można przeprowadzić we wszystkich przypadkach tylko za pomocą numeru naklejki wizowej a wybiórczo za pomocą numeru naklejki wizowej łącznie z weryfikacją odcisków palców, jeżeli:
 - (i) natężenie ruchu osiągnęło taki stopień, że czas oczekiwania na przejściu granicznym nadmiernie się wydłuża;
 - (ii) wyczerpane zostały wszystkie zasoby w zakresie personelu, urzędzeń i organizacji; oraz
 - (iii) z przeprowadzonej analizy ryzyka wynika, że nie istnieje zagrożenie w odniesieniu do bezpieczeństwa wewnętrznego ani nielegalnej imigracji.

Jednakże w każdym przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości w odniesieniu do tożsamości posiadacza wizen lub autentyczności wizen systematycznie dokonywane są sprawdzenia w VIS za pomocą numeru naklejki wizowej łącznie z weryfikacją odcisków palców.

▼ B

Odstępstwo to może być stosowane jedynie na danym przejściu granicznym tak długo, jak długo spełnione są warunki, o których mowa w ppkt (i), (ii) oraz (iii);

- d) decyzja o sprawdzeniu w VIS zgodnie z lit. c) jest podejmowana przez komendanta placówki straży granicznej na przejściu granicznym lub na wyższym szczeblu.

Zainteresowane państwo członkowskie powiadamia niezwłocznie pozostałe państwa członkowskie oraz Komisję o takiej decyzji;

- e) każde z państw członkowskich przekazuje raz w roku Parlamentowi Europejskiemu i Komisji sprawozdanie ze stosowania lit. c), które zawiera liczbę obywateli państw trzecich sprawdzonych w VIS tylko za pomocą numeru naklejki wizowej, a także czas oczekiwania, o którym mowa w lit. c) ppkt (i);
- f) lit. c) i d) mają zastosowanie przez maksymalny okres trzech lat, rozpoczynający się trzy lata po rozpoczęciu funkcjonowania VIS. Przed końcem drugiego roku stosowania lit. c) i d) Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ocenę ich wdrożenia. Na podstawie tej oceny Parlament Europejski lub Rada mogą zwrócić się do Komisji o zaproponowanie odpowiednich zmian do niniejszego rozporządzenia;
- g) szczegółowa odprawa przy wyjeździe obejmuje:

▼ M2

- (i) weryfikację tożsamości i obywatelstwa obywatela państwa trzeciego oraz autentyczności i ważności dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, w tym również poprzez sprawdzenie w odpowiednich bazach danych, w szczególności:

- 1) w SIS;
- 2) w bazie danych SLTD Interpolu;
- 3) w krajowych bazach danych zawierających informacje o skradzionych, przywłaszczonych, utraconych i unieważnionych dokumentach podróży.

W przypadku paszportów i dokumentów podróży zawierających nośnik pamięci sprawdza się autentyczność danych z mikroprocesora, o ile dostępne są aktualne certyfikaty;

- (ii) weryfikację, czy dany obywatel państwa trzeciego nie jest uznawany za zagrożenie dla porządku publicznego, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego lub stosunków międzynarodowych któregośkolwiek z państw członkowskich, w tym poprzez sprawdzenie w SIS i innych odpowiednich unijnych bazach danych. Pozostaje to bez uszczerbku dla sprawdzeń w krajowych bazach danych i bazach danych Interpolu;

▼ B

- h) obok odprawy, o której mowa w lit. g), szczegółowa odprawa przy wyjeździe może również obejmować:

- (i) weryfikację, czy dana osoba posiada ważną wizę, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 539/2001, z wyjątkiem przypadku gdy posiada ona ważny dokument pobytowy; taka weryfikacja może obejmować sprawdzenie w VIS zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 767/2008;

▼ B

- (ii) weryfikację, czy dana osoba nie przekroczyła maksymalnego czasu dozwolonego pobytu na terytorium państw członkowskich;

▼ M2**▼ B**

- i) w celu identyfikacji osób, które mogą nie spełniać lub przestały spełniać warunki wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium państw członkowskich, możliwe jest sprawdzenie w VIS zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 767/2008;

▼ M2

- ia) odpraw z wykorzystaniem baz danych, o których mowa w lit. a) ppkt (i) i (vi) oraz w lit. g), można dokonywać z wyprzedzeniem, w oparciu o dane dotyczące pasażerów, otrzymane zgodnie z dyrektywą 2004/82/WE lub zgodnie z innymi przepisami prawa Unii lub prawa krajowego.

W przypadku gdy odpraw tych dokonuje się z wyprzedzeniem w oparciu o takie dane dotyczące pasażerów, dane otrzymane z wyprzedzeniem sprawdza się na przejściu granicznym porównując je z danymi zawartymi w dokumencie podróży. Weryfikuje się tożsamość i obywatelstwo danej osoby, jak również autentyczność i ważność dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy;

- ib) w przypadku gdy istnieją wątpliwości co do autentyczności dokumentu podróży lub tożsamości obywatela państwa trzeciego, odprawy w miarę możliwości obejmują weryfikację co najmniej jednego z identyfikatorów biometrycznych umieszczonych w dokumencie podróży.

▼ B

4. Takiej szczegółowej odprawy dokonuje się w miejscu niepublicznym, jeżeli istnieją odpowiednie pomieszczenia i jeżeli obywatel państwa trzeciego wyrazi takie życzenie.

5. Bez uszczerbku dla akapitu drugiego, obywatelom państw trzecich poddanych szczegółowej kontroli drugiej linii udziela się informacji na piśmie w języku, który rozumieją lub – jak można racjonalnie przypuszczać – powinni rozumieć, lub w inny skuteczny sposób, o celu i procedurze takiej odprawy.

Informacje te muszą być dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii i w języku lub językach państwa lub państw graniczących z danym państwem członkowskim oraz wskazywać, że obywatel państwa trzeciego może zażądać podania nazwiska lub numeru identyfikacyjnego funkcjonariuszy straży granicznej dokonujących szczegółowej kontroli drugiej linii, jak również nazwy przejścia granicznego i daty przekroczenia granicy.

6. Odprawa osoby korzystającej z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii jest dokonywana zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE.

7. Szczegółowe zasady dotyczące informacji podlegających rejestracji są określone w załączniku II.

8. W przypadkach gdy zastosowanie ma art. 5 ust. 2 lit. a) lub b), państwa członkowskie mogą również ustanowić odstępstwa od przepisów określonych w niniejszym artykule.

*Artykuł 9***Uproszczenie odprawy granicznej**

1. Odprawa graniczna na granicach zewnętrznych może zostać uproszczona w następstwie wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności. Uważa się, że takie wyjątkowe i nieprzewidziane okoliczności występują w przypadku, gdy niemożliwe do przewidzenia zdarzenia prowadzą do ruchu o takim natężeniu, że powoduje ono nadmierne wydłużenie czasu oczekiwania na przejściach granicznych, a wszystkie zasoby w zakresie personelu, wyposażenia i organizacji zostały wyczerpane.

2. W przypadku uproszczenia odprawy granicznej zgodnie z ust. 1 odprawa graniczna przy wjeździe ma z zasady pierwszeństwo przed odprawą graniczną przy wyjeździe.

Decyzja o uproszczeniu odprawy jest podejmowana przez komendanta straży granicznej na przejściu granicznym.

Uproszczenie takie jest tymczasowe, dostosowane do uzasadniających je okoliczności i wprowadzane stopniowo.

3. Nawet w przypadku uproszczenia odprawy straż graniczna stempluje dokumenty podróży obywateli państw trzecich przy wjeździe i wyjeździe zgodnie z art. 11.

4. Każde państwo członkowskie przekazuje co roku Parlamentowi Europejskiemu i Komisji sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego artykułu.

*Artykuł 10***Oddzielne pasy ruchu i informacja na znakach**

1. Państwa członkowskie zapewniają odrębne pasy ruchu, w szczególności na lotniczych przejściach granicznych, w celu dokonywania odprawy osób zgodnie z art. 8. Takie pasy ruchu są wyróżnione przy pomocy znaków z oznaczeniami określonymi w załączniku III.

Państwa członkowskie mogą zapewnić odrębne pasy ruchu na morskich i lądowych przejściach granicznych oraz na granicach pomiędzy państwami członkowskimi, które nie stosują art. 22 w odniesieniu do ich wspólnych granic. Znaki z oznaczeniami określonymi w załączniku III są stosowane, jeżeli państwa członkowskie zapewniają na tych granicach odrębne pasy ruchu.

Państwa członkowskie zapewniają wyraźne oznakowanie takich pasów ruchu, w tym w przypadku odstąpienia od zasad korzystania z różnych pasów ruchu przewidzianego w ust. 4, w celu zapewnienia optymalnych poziomów przepływu osób przekraczających granicę.

2. Osoby korzystające z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii są uprawnione do korzystania z pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część A („UE, EOG, CH”). Mogą one również korzystać z pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część B1 („wiza niewymagana”) oraz część B2 („wszystkie paszporty”).

▼ B

Obywatele państw trzecich, którzy nie są zobowiązani do posiadania wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 539/2001 oraz obywatele państw trzecich, którzy posiadają ważny dokument pobytowy lub wizę długoterminową, mogą korzystać z pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część B1 do niniejszego rozporządzenia („wiza niewymagana”). Mogą oni również korzystać z pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część B2 do niniejszego rozporządzenia („wszystkie paszporty”).

Wszystkie pozostałe osoby korzystają z pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część B2 („wszystkie paszporty”).

Oznaczenia na znakach, o których mowa w akapicie pierwszym, drugim i trzecim, mogą zostać przedstawione w języku lub językach, które każde z państw członkowskich uzna za właściwe.

Zapewnienie osobnych pasów ruchu oznaczonych znakiem przedstawionym w załączniku III część B1 („wiza niewymagana”) nie jest obowiązkowe. Państwa członkowskie decydują zgodnie z potrzebami praktycznymi, czy wykorzystają ten wariant oraz których przejść granicznych będzie to dotyczyć.

3. Na morskich i lądowych przejściach granicznych państwa członkowskie mogą wydzielić różne pasy ruchu dla pojazdów osobowych i ciężarowych oraz autobusów za pomocą znaków przedstawionych w załączniku III część C.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić zmiany oznaczeń na tych znakach, w przypadku gdy jest to właściwe ze względu na okoliczności lokalne.

4. W przypadkach tymczasowego braku równowagi w natężeniu ruchu na poszczególnych przejściach granicznych właściwe organy mogą odstąpić od zasad korzystania z różnych pasów ruchu na czas niezbędny do zlikwidowania takiego braku równowagi.

*Artykuł 11***Stemplowanie dokumentów podróży**

1. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich są systematycznie stemplowane przy wjeździe i wyjeździe. W szczególności stempel wjazdowy lub wjazdowy zamieszcza się w:

- a) dokumentach zawierających ważną wizę, umożliwiającą obywatelom państw trzecich przekroczenie granicy;
- b) dokumentach umożliwiającą przekraczanie granicy obywatelom państw trzecich, którym państwo członkowskie wydaje wizę na granicy;
- c) dokumentach umożliwiającą przekraczanie granicy obywatelom państw trzecich niepodlegającym obowiązkowi wizowemu.

2. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich, którzy są członkami rodziny obywatela Unii i do których ma zastosowanie dyrektywa 2004/38/WE, ale którzy nie przedstawiają karty pobytowej przewidzianej w tej dyrektywie, są stemplowane przy wjeździe i wyjeździe.

▼B

Dokumenty podróży obywateli państw trzecich, którzy są członkami rodziny obywateli państw trzecich korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania na mocy prawa Unii, ale którzy nie przedstawiają karty pobytowej przewidzianej w dyrektywie 2004/38/WE, są stemplowane przy wjeździe i wyjeździe.

3. Stempla wjazdowego lub wyjazdowego nie zamieszcza się w:
 - a) dokumentach podróży głów państw lub dygnitarzy, których przyjazd został oficjalnie zapowiedziany z wyprzedzeniem drogą dyplomatyczną;
 - b) licencjach pilotów lub certyfikatach członków załogi samolotu;
 - c) dokumentach podróży marynarzy, którzy przebywają na terytorium państwa członkowskiego tylko wtedy, kiedy przybija tam ich statek i tylko na obszarze portu, do którego wchodzi ich statek;
 - d) dokumentach podróży załogi i pasażerów statków wycieczkowych, którzy nie podlegają odprawie granicznej zgodnie z załącznikiem VI pkt 3.2.3;
 - e) dokumentach umożliwiających przekraczanie granicy obywatelom Andory, Monako i San Marino;
 - f) w dokumentach podróży załóg międzynarodowych pociągów pasażerskich i towarowych;
 - g) w dokumentach podróży obywateli państw trzecich, którzy przedstawiają kartę pobytową przewidzianą w dyrektywie 2004/38/WE.

W drodze wyjątku, na wniosek obywatela państwa trzeciego, można zrezygnować z zamieszczenia stempla wjazdu lub wyjazdu, jeżeli zamieszczenie stempla mogłoby spowodować dla tej osoby poważne trudności. W takim przypadku wjazd lub wyjazd odnotowuje się na osobnym arkuszu, podając nazwisko i imię tej osoby oraz numer jej paszportu. Arkusz ten przekazuje się następnie danemu obywatelowi państwa trzeciego. Właściwe organy państw członkowskich mogą prowadzić statystyki takich wyjątkowych przypadków i mogą przekazywać te statystyki Komisji.

4. Praktyczne ustalenia dotyczące stemplowania określa załącznik IV.
5. W miarę możliwości obywatele państw trzecich są informowani o obowiązku stemplowania ich dokumentu podróży przez straż graniczną przy wjeździe i wyjeździe, nawet jeżeli zastosowano uproszczenie odprawy zgodnie z art. 9.

*Artykuł 12***Domniemanie dotyczące spełniania warunków dotyczących czasu trwania pobytu**

1. Jeżeli w dokumencie podróży obywatela państwa trzeciego nie zamieszczono stempla wjazdu, właściwe organy krajowe mogą domniemywać, że posiadacz nie spełnia lub przestał spełniać obowiązujące w danym państwie członkowskim warunki dotyczące czasu trwania pobytu.

▼ B

2. Domniemanie, o którym mowa w ust. 1, może zostać obalone w przypadku przedstawienia przez obywatela państwa trzeciego, za pomocą dowolnych środków, wiarygodnych dowodów, takich jak bilety podróże lub dowody jego obecności poza terytorium państw członkowskich, że spełnia on warunki dotyczące czasu trwania pobytu krótkoterminowego.

W takim przypadku:

- a) jeżeli obywatel państwa trzeciego znajduje się na terytorium państwa członkowskiego stosującego w całości dorobek Schengen, właściwe organy, zgodnie z przepisami krajowymi i praktyką krajową, poświadczają w jego dokumencie podróży datę i miejsce przekroczenia przez niego granicy zewnętrznej jednego z państw członkowskich stosujących w całości dorobek Schengen;
- b) jeżeli obywatel państwa trzeciego znajduje się na terytorium państwa członkowskiego, wobec którego nie podjęto decyzji, o której mowa w art. 3 ust. 2 Aktu przystąpienia z 2003 r., w art. 4 ust. 2 Aktu przystąpienia z 2005 r. i w art. 4 ust. 2 Aktu przystąpienia z 2011 r., właściwe organy, zgodnie z przepisami krajowymi i praktyką krajową, poświadczają w jego dokumencie podróży datę i miejsce przekroczenia przez niego granicy zewnętrznej takiego państwa członkowskiego.

Oprócz poświadczenia, o którym mowa w lit. a) i b), obywatel państwa trzeciego może otrzymać formularz, którego wzór jest przedstawiony w załączniku VIII.

Państwa członkowskie przekazują sobie wzajemnie oraz Komisji i Sekretariatowi Generalnemu Rady informacje na temat krajowych praktyk dotyczących poświadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule.

3. Jeżeli domniemanie, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie obalone, obywatel państwa trzeciego może zostać zobowiązany do powrotu zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE⁽¹⁾ oraz zgodnie z prawem krajowym spełniającym wymogi tej dyrektywy.

4. Stosowne przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku braku stempla wyjazdowego.

*Artykuł 13***Ochrona granicy**

1. Głównym celem ochrony granicy jest zapobieganie niedozwolonemu przekraczaniu granicy, zwalczanie przestępczości transgranicznej oraz podejmowanie środków w stosunku do osób, które przekroczyły granicę nielegalnie. Osoba, która nielegalnie przekroczyła granicę i która nie ma prawa przebywać na terytorium danego państwa członkowskiego, zostaje zatrzymana i poddana procedurom spełniającym wymogi dyrektywy 2008/115/WE.

2. W celu ochrony granicy straż graniczna wykorzystuje posterunki stacjonarne i mobilne.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

▼ B

Ochrona ta jest prowadzona w taki sposób, aby zapobiec unikaniu przez osoby odprawy na przejściach granicznych oraz aby zniechęcić je do jej unikania.

3. Ochronę pomiędzy przejściami granicznymi prowadzi straż graniczna, której liczebność i metody działania są dostosowywane do istniejących lub przewidywanych czynników ryzyka i zagrożeń. Wiąże się to z częstymi i nagłymi zmianami okresów ochrony, tak aby niedozwolone przekraczanie granicy wiązało się zawsze z ryzykiem wykrycia.

4. Ochronę prowadzą posterunki stacjonarne lub mobilne, wykonujące swoje zadania poprzez patrolowanie lub stacjonowanie w miejscach znanych lub postrzeganych jako zagrożone, a celem takiej ochrony jest zatrzymywanie osób nielegalnie przekraczających granicę. Ochrona może również być prowadzona za pomocą środków technicznych, w tym środków elektronicznych.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 37, dotyczących dodatkowych środków regulujących ochronę.

*Artykuł 14***Odmowa wjazdu**

1. Obywatelowi państwa trzeciego, który nie spełnia wszystkich warunków wjazdu ustanowionych w art. 6 ust. 1 i który nie należy do żadnej z kategorii osób, o których mowa w art. 6 ust. 5, odmawia się wjazdu na terytorium państw członkowskich. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania szczególnych przepisów dotyczących prawa do azylu i ochrony międzynarodowej lub wydawania długoterminowych wiz pobytowych.

2. Odmowa wjazdu może nastąpić wyłącznie w drodze uzasadnionej decyzji podającej dokładne przyczyny odmowy. Decyzja jest podejmowana przez organ do tego upoważniony na mocy prawa krajowego. Decyzja ta wywiera skutek natychmiastowy.

Uzasadniona decyzja podająca dokładne przyczyny odmowy wydawana jest w formie standardowego formularza, określonego w załączniku V część B, wypełnionego przez organ upoważniony na mocy prawa krajowego do odmowy wjazdu. Wypełniony standardowy formularz jest wręczany danemu obywatelowi państwa trzeciego, który potwierdza otrzymanie decyzji o odmowie wjazdu przy użyciu tego formularza.

3. Osobom, którym odmówiono wjazdu, przysługuje prawo odwołania od decyzji. Postępowanie odwoławcze jest prowadzone zgodnie z prawem krajowym. Obywatelowi państwa trzeciego przekazuje się również pisemną informację dotyczącą punktów kontaktowych dysponujących informacjami na temat przedstawicieli uprawnionych do działania w imieniu obywatela państwa trzeciego zgodnie z prawem krajowym.

Złożenie takiego odwołania nie ma skutku zawieszającego w stosunku do decyzji o odmowie wjazdu.

Bez uszczerbku dla odszkodowania przyznanego zgodnie z prawem krajowym, obywatel państwa trzeciego jest uprawniony do uzyskania korekty przez państwo członkowskie, które odmówiło wjazdu, anulowanego stempla wjazdu i innych anulowanych lub dodanych wpisów, które zostały wprowadzone, jeżeli w wyniku postępowania odwoławczego stwierdzono, że decyzja o odmowie wjazdu była nieuzasadniona.

▼ B

4. Straż graniczna zapewnia, aby obywatel państwa trzeciego, któremu odmówiono wjazdu, nie wjechał na terytorium tego państwa członkowskiego.

5. Państwa członkowskie gromadzą statystyki dotyczące liczby osób, którym odmówiono wjazdu, przyczyn odmowy, obywatelstwa osób, którym odmówiono wjazdu, oraz rodzaju granicy (lądowa, powietrzna lub morska), na której odmówiono im wjazdu, oraz przekazują je corocznie Komisji (Eurostatowi) zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

6. Szczegółowe zasady dotyczące odmowy wjazdu wymienione są w załączniku V część A.

*ROZDZIAŁ III****Personel i zasoby do celów kontroli granicznej oraz współpraca pomiędzy państwami członkowskimi****Artykuł 15***Personel i zasoby do celów kontroli granicznej**

Państwa członkowskie rozmieszczają odpowiedni personel i zasoby w ilości dostatecznej dla przeprowadzania kontroli granicznej na granicach zewnętrznych, zgodnie z art. 7–14, w sposób zapewniający skuteczny, wysoki i jednolity poziom kontroli na ich granicach zewnętrznych.

*Artykuł 16***Przeprowadzanie kontroli**

1. Kontrolę graniczną przewidzianą w art. 7–14 przeprowadza straż graniczna zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i z prawem krajowym.

W trakcie przeprowadzania tej kontroli granicznej uprawnienia do wszczęcia postępowania karnego nadane straży granicznej na mocy prawa krajowego i niewchodzące w zakres niniejszego rozporządzenia pozostają nienaruszone.

Państwa członkowskie zapewniają, aby straż graniczną stanowili wyspecjalizowani i odpowiednio przeszkoleni specjaliści, uwzględniając wspólne podstawowe programy szkoleń dla funkcjonariuszy straży granicznej ustanowione i opracowane przez Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich (zwaną dalej „Agencją”) ustanowioną na mocy rozporządzenia (WE) nr 2007/2004. Programy szkoleń obejmują specjalne szkolenia służące ujawnieniu zdarzeń z udziałem osób wymagających szczególnego traktowania, takich jak małoletni bez opieki i ofiary handlu ludźmi, oraz postępowania w takich sytuacjach. Państwa członkowskie, przy wsparciu Agencji, zachęcają funkcjonariuszy straży granicznej do nauki języków niezbędnych do wykonywania ich zadań.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

▼B

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji wykaz służb krajowych właściwych w zakresie kontroli granicznej na mocy ich prawa krajowego zgodnie z art. 39.

3. W celu skutecznego kontrolowania granic każde państwo członkowskie zapewnia ścisłą i stałą współpracę pomiędzy swoimi służbami krajowymi właściwymi w zakresie kontroli granicznej.

*Artykuł 17***Współpraca pomiędzy państwami członkowskimi**

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnego wsparcia oraz utrzymują ścisłą i stałą współpracę w celu skutecznej realizacji kontroli granicznej zgodnie z art. 7–16. Wymieniają one między sobą wszystkie istotne informacje.

2. Współpracę operacyjną pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi koordynuje Agencja.

3. Bez uszczerbku dla uprawnień Agencji, państwa członkowskie mogą kontynuować współpracę operacyjną z innymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi na granicach zewnętrznych, w tym wymianę oficerów łącznikowych, jeżeli współpraca taka stanowi uzupełnienie działania Agencji.

Państwa członkowskie powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić funkcjonowaniu Agencji lub osiągnięciu jej celów.

Państwa członkowskie informują Agencję o współpracy operacyjnej, o której mowa w akapicie pierwszym.

4. Państwa członkowskie zapewniają szkolenia w zakresie zasad kontroli granicznej, jak również praw podstawowych. W tym względzie bierze się pod uwagę wspólne normy w zakresie szkoleń, ustanowione i rozwinięte przez Agencję.

*Artykuł 18***Wspólna kontrola**

1. Państwa członkowskie, które nie stosują art. 22 na swoich wspólnych granicach lądowych, mogą do daty rozpoczęcia stosowania tego artykułu wspólnie kontrolować te wspólne granice, w którym to przypadku można zatrzymać osobę do celów dokonywania odpraw wjazdowych i wyjazdowych tylko jeden raz, bez uszczerbku dla indywidualnej odpowiedzialności państw członkowskich wynikającej z art. 7–14.

W tym celu państwa członkowskie mogą zawierać między sobą umowy dwustronne.

2. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich ustaleniach podjętych zgodnie z ust. 1.

▼ B*ROZDZIAŁ IV***Szczegółowe zasady odprawy granicznej***Artykuł 19***Szczegółowe zasady dla różnych rodzajów granic oraz różnych środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych**

Szczegółowe zasady zawarte w załączniku VI stosuje się do odprawy dokonywanej na różnych rodzajach granic i w różnych środkach transportu wykorzystywanych do przekraczania przejść granicznych.

Te szczególne zasady mogą zawierać odstępstwa od art. 5 i 6 oraz art. 8–14.

*Artykuł 20***Szczegółowe zasady odprawy określonych kategorii osób**

1. Szczegółowe zasady zawarte w załączniku VII stosuje się do odprawy następujących kategorii osób:

- a) szefów państw i członków ich delegacji;
- b) pilotów samolotów i innych członków załogi;
- c) marynarzy;
- d) posiadaczy paszportów dyplomatycznych, urzędowych lub służbowych oraz członków organizacji międzynarodowych;
- e) pracowników transgranicznych;
- f) małoletnich;
- g) służb ratowniczych, policji, straży pożarnej oraz straży granicznej;
- h) pracowników zatrudnionych na urządzeniach oddalonych od brzegu.

Te szczególne zasady mogą zawierać odstępstwa od art. 5 i 6 oraz 8–14.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji wzory kart wydawanych przez ich ministerstwa spraw zagranicznych akredytowanym członkom misji dyplomatycznych i przedstawicielstw konsularnych oraz członkom ich rodzin zgodnie z art. 39.

*ROZDZIAŁ V***Środki szczególne w przypadku poważnych niedociągnięć związanych z kontrolą granic zewnętrznych***Artykuł 21***Środki na granicach zewnętrznych i wsparcie Agencji**

1. W przypadku gdy w sprawozdaniu z oceny sporządzonym na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1053/2013 zostaną wskazane poważne niedociągnięcia w przeprowadzaniu kontroli na granicach zewnętrznych oraz aby zapewnić przestrzeganie zaleceń, o których mowa w art. 15 tego rozporządzenia, Komisja może zalecić, w drodze aktu wykonawczego, aby oceniane państwo członkowskie wprowadziło pewne środki szczególne, wśród których może znaleźć się jeden z poniższych środków lub obydwa:

▼B

- a) rozpoczęcie rozmieszczania zespołów europejskiej straży granicznej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004;
- b) przedłożenie Agencji, w celu zasięgnięcia jej opinii, swoich planów strategicznych opartych na analizie ryzyka, w tym informacji o rozmieszczeniu personelu i sprzętu.

Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 38 ust. 2.

2. Komisja regularnie informuje komitet utworzony na podstawie art. 38 ust. 1 o postępowaniu we wdrażaniu środków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz o ich wpływie na wskazane niedociągnięcia.

Komisja informuje o tym także Parlament Europejski i Radę.

3. W przypadku gdy w sprawozdaniu z oceny, o którym mowa w ust. 1, stwierdzono, że oceniane państwo członkowskie poważnie zaniedbuje swoje obowiązki i musi w związku z tym przedłożyć sprawozdanie z realizacji stosownego planu działań w terminie trzech miesięcy zgodnie z art. 16 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1053/2013, i jeśli po upływie tego terminu Komisja stwierdzi, że sytuacja ta się utrzymuje, może wszcząć procedurę przewidzianą w art. 29 niniejszego rozporządzenia, o ile spełnione zostały ku temu wszystkie warunki.

TYTUŁ III

GRANICE WEWNĘTRZNE

ROZDZIAŁ I

Brak kontroli granicznej na granicach wewnętrznych*Artykuł 22***Przekraczanie granic wewnętrznych**

Granice wewnętrzne mogą być przekraczane w każdym miejscu bez dokonywania odprawy granicznej osób niezależnie od ich obywatelstwa.

*Artykuł 23***Odprawa na terytorium**

Brak kontroli granicznej na granicach wewnętrznych nie wpływa na:

- a) wykonywanie uprawnień policyjnych przez właściwe organy państw członkowskich na mocy prawa krajowego, o ile wykonywanie tych uprawnień nie ma skutku równoważnego z odprawą graniczną; ma to zastosowanie również do obszarów przygranicznych. W rozumieniu zdania pierwszego wykonywanie uprawnień policyjnych nie może być w szczególności uznawane za równoważne dokonywaniu odprawy granicznej, jeżeli środki policyjne:
 - (i) nie mają na celu kontroli granicznej;
 - (ii) są oparte na informacjach i doświadczeniu policyjnym o charakterze ogólnym, dotyczących potencjalnych zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego i mają na celu w szczególności walkę z przestępczością transgraniczną;

▼B

- (iii) są opracowywane i stosowane w sposób zdecydowanie odróżniający je od rutynowej odprawy osób na granicach zewnętrznych;
- (iv) są przeprowadzane na podstawie kontroli wyrywkowej;
- b) kontrolę bezpieczeństwa osób przeprowadzaną w portach i na lotniskach przez właściwe organy na mocy prawa każdego państwa członkowskiego przez funkcjonariuszy portu lub lotniska lub przewoźników, pod warunkiem że kontrola tego typu przeprowadzana jest również w stosunku do osób podróżujących po terytorium danego państwa członkowskiego;
- c) możliwość ustanowienia przez państwo członkowskie przepisów o obowiązku posiadania lub posiadania przy sobie papierów i dokumentów;
- d) możliwość ustanowienia przez państwo członkowskie przepisów o obowiązku zgłaszania przez obywateli państw trzecich ich obecności na jego terytorium zgodnie z postanowieniami art. 22 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (zwaney dalej „konwencją z Schengen”).

*Artykuł 24***Usuwanie przeszkód w ruchu na drogowych przejściach granicznych na granicach wewnętrznych**

Państwa członkowskie usuwają wszelkie przeszkody dla płynności ruchu przez drogowe przejścia graniczne na granicach wewnętrznych, w szczególności ograniczenia prędkości, które nie są oparte wyłącznie na względach bezpieczeństwa drogowego.

Jednocześnie państwa członkowskie muszą być przygotowane do zapewnienia obiektów i urządzeń potrzebnych do dokonywania odprawy na wypadek przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych.

*ROZDZIAŁ II****Tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych****Artykuł 25***Ogólne ramy tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych**

1. W przypadku gdy na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej zaistnieje poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego w danym państwie członkowskim, to państwo członkowskie może w drodze wyjątku przywrócić kontrolę graniczną na wszystkich lub poszczególnych odcinkach swoich granic wewnętrznych na ograniczony okres, nie dłuższy niż 30 dni, lub na okres przewidywanego istnienia tego poważnego zagrożenia, jeśli przekracza on 30 dni. Zakres i czas trwania tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych nie mogą przekraczać tego, co jest ściśle niezbędne do reakcji na dane poważne zagrożenie.

2. Kontrola graniczna na granicach wewnętrznych zostaje przywrócona jedynie jako ostateczność oraz zgodnie z art. 27, 28 i 29. Kryteria, o których mowa – odpowiednio – w art. 26 i 30, są uwzględniane w każdym przypadku, gdy rozważana jest decyzja o przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych zgodnie z – odpowiednio – art. 27, 28 lub 29.

▼B

3. Jeżeli poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego w danym państwie członkowskim utrzymuje się przez okres dłuższy niż okres, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, dane państwo członkowskie może przedłużyć kontrolę graniczną na swoich granicach wewnętrznych po uwzględnieniu kryteriów, o których mowa w art. 26, oraz zgodnie z art. 27, w oparciu o te same przesłanki jak te, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, i przy uwzględnieniu wszelkich nowych elementów, na odnawialne okresy nie dłuższe niż 30 dni.

4. Łączny okres przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, obejmujący wszelkie przedłużenia wynikające z ust. 3 niniejszego artykułu, nie może przekraczać łącznie sześciu miesięcy. W przypadku wystąpienia okoliczności nadzwyczajnych, o których mowa w art. 29, ten łączny okres można przedłużyć maksymalnie do dwóch lat, zgodnie z ust. 1 tego artykułu.

*Artykuł 26***Kryteria dotyczące tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych**

W przypadku gdy państwo członkowskie postanowi, jako ostateczność, tymczasowo przywrócić kontrolę na co najmniej jednej granicy wewnętrznej lub na co najmniej jednym jej odcinku lub postanowi przedłużyć okres takiego przywrócenia kontroli granicznej zgodnie z art. 25 lub art. 28 ust. 1, ocenia ono stopień, w jakim środek ten może odpowiednio zażegnać zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego, oraz proporcjonalność tego środka w stosunku do zagrożenia. Dokonując tej oceny, państwo członkowskie bierze pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- a) prawdopodobne skutki zagrożenia jego porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym zagrożenia wynikającego z ataków terrorystycznych lub groźby takich ataków, jak również zagrożenia stwarzanego przez przestępczość zorganizowaną;
- b) prawdopodobne skutki takiego środka dla swobody przepływu osób w obrębie obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej.

*Artykuł 27***Procedura tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych na mocy art. 25**

1. W przypadku gdy państwo członkowskie planuje przywrócenie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych na podstawie art. 25, powiadamia ono pozostałe państwa członkowskie i Komisję najpóźniej cztery tygodnie przed planowanym przywróceniem kontroli lub w krótszym terminie w przypadku gdy okoliczności, które spowodowały potrzebę przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, staną się znane później niż cztery tygodnie przed planowanym przywróceniem kontroli. W tym celu państwo członkowskie przekazuje następujące informacje:

- a) powody proponowanego przywrócenia kontroli, w tym wszystkie stosowne dane szczegółowo opisujące zdarzenia stanowiące poważne zagrożenie jego porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego;

▼ B

- b) zakres proponowanego przywrócenia kontroli, wraz ze wskazaniem, którego odcinka lub których odcinków granic wewnętrznych ma dotyczyć przywrócenie kontroli granicznej;
- c) nazwy dozwolonych przejść granicznych;
- d) data i czas trwania planowanego przywrócenia kontroli;
- e) w stosownych przypadkach – środki, jakie mają zostać podjęte przez inne państwa członkowskie.

Powiadomienie na podstawie akapitu pierwszego może również zostać dokonane wspólnie przez dwa państwa członkowskie lub większą ich liczbę.

W razie potrzeby Komisja może zwrócić się do danego państwa członkowskiego lub państw członkowskich o udzielenie dodatkowych informacji.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie równocześnie z przekazaniem ich pozostałym państwom członkowskim i Komisji zgodnie z tym ustępem.

3. Państwo członkowskie dokonujące powiadomienia na podstawie ust. 1 może, w razie potrzeby i zgodnie z prawem krajowym, podjąć decyzję o utajnieniu części informacji.

Takie utajnienie nie uniemożliwia Komisji udostępnienia tych informacji Parlamentowi Europejskiemu. Przekazanie informacji i dokumentów oraz postępowanie z dokumentami przekazywanymi Parlamentowi Europejskiemu na podstawie niniejszego artykułu musi być zgodne z przepisami dotyczącymi przekazywania informacji niejawnych i postępowania z nimi, które obowiązują w stosunkach między Parlamentem Europejskim i Komisją.

4. Po powiadomieniu przez państwo członkowskie zgodnie z ust. 1 oraz z myślą o konsultacjach przewidzianych w ust. 5 Komisja lub jakiegokolwiek inne państwo członkowskie może, bez uszczerbku dla art. 72 TFUE, wydać opinię.

Jeżeli Komisja na podstawie informacji zawartych w powiadomieniu lub jakichkolwiek informacji dodatkowych, jakie otrzymała, ma wątpliwości dotyczące konieczności lub proporcjonalności planowanego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych lub jeżeli uważa, że właściwa byłaby konsultacja na temat pewnego aspektu powiadomienia, wydaje ona stosowną opinię.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, oraz opinia Komisji lub państwa członkowskiego wydana na podstawie ust. 4 stanowią przedmiot konsultacji, w tym, w stosownych przypadkach, wspólnych spotkań między państwem członkowskim planującym przywrócić kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych, pozostałymi państwami członkowskimi, zwłaszcza państwami bezpośrednio dotkniętymi takimi środkami, oraz Komisją, w celu zorganizowania, w stosownych przypadkach, wzajemnej współpracy między państwami członkowskimi oraz zbadania proporcjonalności środków w stosunku do zdarzeń stanowiących podstawę przywrócenia kontroli granicznej, a także zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego.

▼B

6. Konsultacje, o których mowa w ust. 5, odbywają się co najmniej dziesięć dni przed datą planowanego przywrócenia kontroli granicznej.

*Artykuł 28***Procedura szczególna w przypadkach wymagających natychmiastowego działania**

1. Jeśli poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego w państwie członkowskim wymaga podjęcia natychmiastowego działania, dane państwo członkowskie może wyjątkowo i w trybie natychmiastowym przywrócić kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych, na ograniczony okres nieprzekraczający dziesięciu dni.

2. Przywracając kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych, dane państwo członkowskie powiadamia o tym równocześnie odpowiednio pozostałe państwa członkowskie i Komisję oraz przekazuje informacje, o których mowa w art. 27 ust. 1, a także przedstawia powody zastosowania procedury ustanowionej w niniejszym artykule. Komisja może natychmiast po otrzymaniu powiadomienia zasięgnąć opinii pozostałych państw członkowskich.

3. Jeżeli poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego utrzymuje się po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, dane państwo członkowskie może zdecydować o przedłużeniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych na odnawialne okresy nie dłuższe niż 20 dni. Dokonując tego, dane państwo członkowskie uwzględnia kryteria, o których mowa w art. 26, w tym zaktualizowaną ocenę konieczności i proporcjonalności tego środka, oraz wszelkie nowe okoliczności.

W przypadku takiego przedłużenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 27 ust. 4 i 5, a konsultacje odbywają się niezwłocznie po powiadomieniu Komisji i państw członkowskich o decyzji o przedłużeniu.

4. Bez uszczerbku dla art. 25 ust. 4 okres przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, obejmujący okres początkowy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz wszelkie kolejne przedłużenia na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, nie mogą przekraczać łącznie dwóch miesięcy.

5. Komisja niezwłocznie informuje Parlament Europejski o powiadomieniach dokonanych na podstawie niniejszego artykułu.

*Artykuł 29***Procedura szczególna w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności zagrażających ogólnemu funkcjonowaniu obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej****▼M1**

1. W wyjątkowych okolicznościach, gdy ogólne funkcjonowanie obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej jest zagrożone w wyniku utrzymujących się poważnych niedociągnięć związanych z kontrolą na granicach zewnętrznych, o czym mowa w art. 21 niniejszego rozporządzenia, lub w wyniku nieprzestrzegania przez państwo członkowskie

▼ M1

decyzji Rady, o której mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 ⁽¹⁾, oraz w zakresie, w jakim okoliczności te stwarzają poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej lub na częściach tego obszaru, kontrole graniczne na granicach wewnętrznych mogą zostać przywrócone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. Okres ten może zostać przedłużony, nie więcej niż trzy razy, o kolejne okresy nie dłuższe niż sześć miesięcy, jeżeli te wyjątkowe okoliczności będą się utrzymywać.

▼ B

2. W ostateczności i w celu ochrony wspólnych interesów na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej, gdy wszelkie inne środki, w szczególności te, o których mowa w art. 21 ust. 1, nie są w stanie skutecznie zażegnać stwierdzonego poważnego zagrożenia, Rada może zalecić, by jedno państwo członkowskie lub większa ich liczba podjęły decyzję o przywróceniu kontroli granicznych na całej długości swoich granic wewnętrznych lub na ich określonych odcinkach. Zalecenie Rady oparte jest na wniosku Komisji. Państwa członkowskie mogą zwrócić się do Komisji o przedłożenie Radzie takiego wniosku w sprawie zalecenia.

W swoim zaleceniu Rada wskazuje przynajmniej te informacje, o których mowa w art. 27 ust. 1 lit. a)–e).

Rada może zalecić przedłużenie kontroli granicznej zgodnie z warunkami i procedurą określonymi w niniejszym artykule.

Zanim państwo członkowskie przywróci kontrolę graniczną na całej długości swoich granic wewnętrznych lub na ich określonych odcinkach na mocy niniejszego ustępu, powiadamia odpowiednio pozostałe państwa członkowskie, Parlament Europejski i Komisję.

3. Jeżeli państwo członkowskie nie wykonuje zalecenia, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie informuje ono Komisję na piśmie o powodach takiego niewykonania.

W takim przypadku Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia powody zgłoszone przez dane państwo członkowskie oraz skutki dla ochrony wspólnych interesów na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej.

4. Jeśli należy uzasadnia to pilny charakter sprawy, w sytuacjach w których okoliczności powodujące konieczność przedłużenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych zgodnie z ust. 2 stają się znane mniej niż 10 dni przed końcem poprzedniego okresu przywrócenia kontroli, Komisja może przyjąć wszelkie niezbędne zalecenia w drodze aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 38 ust. 3. W terminie 14 dni od przyjęcia takich zaleceń Komisja przedkłada Radzie wniosek w sprawie zalecenia zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 i decyzję Rady 2005/267/WE (Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1).

▼B

5. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla środków, które mogą zostać przyjęte przez państwa członkowskie na podstawie art. 25, 27 i 28 w przypadku poważnego zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego.

*Artykuł 30***Kryteria tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności zagrażających ogólnemu funkcjonowaniu obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej**

1. W przypadku gdy w ostateczności i zgodnie z art. 29 ust. 2 Rada zaleci tymczasowe przywrócenie kontroli granicznej na co najmniej jednej granicy wewnętrznej lub na co najmniej jednym jej odcinku, ocenia ona stopień, w jakim taki środek może odpowiednio zażegnać zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej, oraz ocenia proporcjonalność środka w stosunku do zagrożenia. Ocena ta opiera się na szczegółowych informacjach dostarczonych przez dane państwo członkowskie lub państwa członkowskie oraz przez Komisję, a także wszelkich innych istotnych informacjach, w tym informacjach uzyskanych na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu. Dokonując takiej oceny, uwzględnia się w szczególności następujące kwestie:

- a) dostępność technicznych lub finansowych środków wsparcia, z których skorzystano lub można skorzystać na poziomie krajowym lub unijnym lub na obydwu tych poziomach, w tym wsparcia ze strony organów, jednostek organizacyjnych lub służb Unii, takich jak Agencja, Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010⁽¹⁾, lub Europejski Urząd Policji (zwany dalej „Europol”), ustanowiony decyzją 2009/371/WSiSW, oraz zakres, w jakim środki te mogą przyczynić się odpowiednio do zażegnania zagrożenia porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej;
- b) bieżące i prawdopodobne przyszłe skutki poważnych niedociągnięć w odniesieniu do kontroli na granicach zewnętrznych, stwierdzonych w ramach ocen przeprowadzanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1053/2013, oraz zakres, w jakim niedociągnięcia te stanowią poważne zagrożenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez wewnętrznej kontroli granicznej;
- c) prawdopodobne skutki przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych dla swobody przepływu osób w obrębie obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej.

2. Przed przyjęciem wniosku w sprawie zalecenia Rady zgodnie z art. 29 ust. 2 Komisja może:

- a) zwrócić się do państw członkowskich, Agencji, Europolu lub innych organów lub jednostek organizacyjnych Unii o dalsze informacje;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010 z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11).

▼B

- b) przeprowadzić wizyty kontrolne na miejscu przy wsparciu ekspertów z państw członkowskich i Agencji, Europolu lub wszelkich innych właściwych organów, jednostek organizacyjnych lub służb Unii, aby uzyskać lub sprawdzić informacje mające znaczenie dla tego zalecenia.

*Artykuł 31***Informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady**

Komisja i dane państwo członkowskie lub państwa członkowskie jak najszybciej informują Parlament Europejski i Radę o zaistnieniu wszelkich okoliczności, które mogą spowodować zastosowanie art. 21 i 25–30.

*Artykuł 32***Przepisy mające zastosowanie w przypadku przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych**

W przypadku przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych stosowne przepisy tytułu II stosuje się odpowiednio.

*Artykuł 33***Sprawozdanie z przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych**

W ciągu czterech tygodni po zniesieniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych państwo członkowskie, które prowadziło kontrole graniczne na granicach wewnętrznych, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji sprawozdanie z przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, przedstawiające w szczególności ocenę wstępną i przestrzeganie kryteriów, o których mowa w art. 26, 28 i 30, prowadzenie kontroli, praktyczną współpracę z sąsiednimi państwami członkowskimi, wynikające z kontroli skutki dla swobody przepływu osób, skuteczność przywrócenia kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, łącznie z oceną *ex post* proporcjonalności przywrócenia kontroli granicznej.

Komisja może wydać opinię w sprawie tej przeprowadzonej *ex post* oceny tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na co najmniej jednej granicy wewnętrznej lub jej części.

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, przynajmniej raz w roku, sprawozdanie na temat funkcjonowania obszaru bez wewnętrznej kontroli granicznej. Sprawozdanie zawiera wykaz wszystkich podjętych w danym roku decyzji o przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych.

*Artykuł 34***Informowanie opinii publicznej**

Komisja i dane państwo członkowskie w skoordynowany sposób informują opinię publiczną o decyzji o przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, wskazując w szczególności datę rozpoczęcia i zakończenia stosowania tego środka, o ile nie istnieją nadrzędne przesłanki związane z bezpieczeństwem, aby tego nie robić.

▼B*Artykuł 35***Poufność**

Na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego pozostałe państwa członkowskie, Parlament Europejski i Komisja przestrzegają poufności informacji dostarczonych w związku z przywróceniem i przedłużeniem kontroli granicznej oraz sprawozdaniem sporządzonym na podstawie art. 33.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 36***Zmiany w załącznikach**

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 37, dotyczących zmian załączników III, IV i VIII.

*Artykuł 37***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 13 ust. 5 i w art. 36, powierza się Komisji na czas nieokreślony.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 13 ust. 5 i art. 36, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 13 ust. 5 i art. 36 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

▼B*Artykuł 38***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

*Artykuł 39***Powiadomienia**

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji:
 - a) wykaz dokumentów pobytowych, oddzielnie dla dokumentów objętych zakresem art. 2 pkt 16 lit. a) oraz dokumentów objętych zakresem art. 2 pkt 16 lit. b), wraz z wzorem dokumentów pobytowych objętych zakresem art. 2 pkt 16 lit. b). Karty pobytowe wydane zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE oznacza się specjalnie jako takie, a w odniesieniu do kart pobytowych wydanych w postaci nieodpowiadającej jednolitemu formatowi, który jest określony w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002, zgłasza się wzory tych dokumentów;
 - b) wykaz ich przejść granicznych;
 - c) kwoty referencyjne wymagane do przekroczenia ich granic zewnętrznych, ustalane co roku przez organy krajowe;
 - d) wykaz służb krajowych odpowiedzialnych za kontrolę graniczną;
 - e) wzory kart wydawanych przez ministerstwa spraw zagranicznych;
 - f) wyjątki od przepisów dotyczących przekraczania granic zewnętrznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. a);
 - g) statystyki, o których mowa w art. 11 ust. 3.
2. Komisja udostępnia państwom członkowskim i opinii publicznej informacje przekazane zgodnie z ust. 1 poprzez publikację w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, oraz za pomocą jakichkolwiek innych właściwych środków.

Artykuł 40

Mały ruch graniczny

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla przepisów Unii dotyczących małego ruchu granicznego oraz dla obowiązujących umów dwustronnych o małym ruchu granicznym.

Artykuł 41

Ceuta i Melilla

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie naruszają specjalnych przepisów mających zastosowanie do miast Ceuta i Melilla, określonych w deklaracji Królestwa Hiszpanii w sprawie miast Ceuta i Melilla w Akcie końcowym do Umowy w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii do Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. ⁽¹⁾.

Artykuł 42

Przekazywanie informacji przez państwa członkowskie

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o przepisach krajowych dotyczących art. 23 lit. c) i d), sankcjach, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz umowach dwustronnych dozwolonych na mocy niniejszego rozporządzenia. Informacje o kolejnych zmianach w tych przepisach przekazywane są w ciągu pięciu dni roboczych.

Informacje przekazywane przez państwa członkowskie publikowane są w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C.

Artykuł 43

Mechanizm oceny

1. Zgodnie z Traktatami oraz bez uszczerbku dla ich postanowień o procedurach dotyczących naruszeń, wykonywanie niniejszego rozporządzenia przez każde państwo członkowskie jest oceniane za pomocą mechanizmu oceny.

2. Zasady funkcjonowania mechanizmu oceny określono w rozporządzeniu (UE) nr 1053/2013. Zgodnie z tym mechanizmem oceny państwa członkowskie i Komisja mają wspólnie dokonywać regularnych, obiektywnych i bezstronnych ocen w celu zweryfikowania, czy niniejsze rozporządzenie jest stosowane prawidłowo, a Komisja ma koordynować te oceny w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi. W ramach mechanizmu każde państwo członkowskie jest oceniane w odstępach nie dłuższych niż pięć lat przez niewielki zespół składający się z przedstawicieli Komisji oraz z ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie.

Oceny mogą składać się z zapowiedzianych lub niezapowiedzianych wizyt na miejscu przeprowadzanych na granicach wewnętrznych lub zewnętrznych.

Zgodnie z tym mechanizmem oceny Komisja odpowiada za przyjmowanie wieloletnich i rocznych programów ocen oraz sprawozdań z oceny.

⁽¹⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 73.

▼B

3. W przypadku ewentualnych niedociągnięć do danych państw członkowskich mogą zostać skierowane zalecenia dotyczące działań naprawczych.

Jeżeli w sprawozdaniu z oceny przyjętym przez Komisję zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1053/2013 stwierdza się, że istnieją poważne niedociągnięcia w prowadzeniu kontroli na granicach zewnętrznych, zastosowanie mają art. 21 i 29 niniejszego rozporządzenia.

4. Parlament Europejski i Rada są informowane na wszystkich etapach oceny; są im także przekazywane – zgodnie z przepisami o dokumentach niejawnych – wszelkie stosowne dokumenty.

5. Parlament Europejski jest niezwłocznie i w pełni informowany o wszelkich wnioskach mających na celu zmianę lub zastąpienie przepisów rozporządzenia (UE) nr 1053/2013.

*Artykuł 44***Uchylenie**

Rozporządzenie (WE) nr 562/2006 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku X.

*Artykuł 45***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

▼ B*ZALĄCZNIK I***Dokumenty uzupełniające do celów weryfikacji spełnienia warunków wjazdu**

Dokumenty uzupełniające, o których mowa w art. 6 ust. 3, mogą obejmować:

- a) w odniesieniu do podróży służbowych:
 - (i) zaproszenie od firmy lub instytucji do uczestnictwa w spotkaniach, konferencjach lub wydarzeniach związanych z handlem, przemysłem lub pracą;
 - (ii) inne dokumenty potwierdzające istnienie stosunków handlowych lub relacji zawodowych;
 - (iii) bilety wstępu na targi i kongresy, w przypadku uczestnictwa w nich;
- b) w odniesieniu do podróży podejmowanych w celu podjęcia nauki i innych form kształcenia:
 - (i) zaświadczenie potwierdzające przyjęcie przez instytucję dydaktyczną w celu uczestnictwa w kursach zawodowych lub teoretycznych w ramach szkolenia podstawowego lub uzupełniającego;
 - (ii) legitymacje studenckie lub świadectwa uczestnictwa w kursach;
- c) w odniesieniu do podróży podejmowanych w celach turystycznych lub z powodów osobistych:
 - (i) dokumenty uzupełniające dotyczące zakwaterowania:
 - zaproszenie od osoby przyjmującej w razie zatrzymania się u niej,
 - dokument uzupełniający od placówki zapewniającej zakwaterowanie lub inny odpowiedni dokument wskazujący na przewidywane miejsce zakwaterowania;
 - (ii) dokumenty uzupełniające dotyczące planu podróży:
 - potwierdzenie rezerwacji wycieczki zorganizowanej lub inny odpowiedni dokument wskazujący na przewidywane plany podróży;
 - (iii) dokumenty uzupełniające dotyczące powrotu:
 - bilet powrotny lub bilet w obie strony;
- d) w odniesieniu do podróży podejmowanych z powodów politycznych, naukowych, wydarzeń kulturalnych, sportowych lub religijnych lub z innych powodów:

zaproszenia, bilety wstępu, dowód wpisania się na listę uczestników lub programy określające, jeżeli jest to możliwe, nazwę organizacji przyjmującej i długość pobytu lub inny odpowiedni dokument wskazujący na cel wizyty.

▼ B*ZALĄCZNIK II***Rejestrowanie informacji**

Na wszystkich przejściach granicznych wszelkie informacje służbowe oraz wszelkie inne szczególnie istotne informacje podlegają rejestracji w formie odrębnej lub elektronicznej. Informacje podlegające rejestracji obejmują w szczególności:

- a) nazwiska funkcjonariusza straży granicznej odpowiedzialnego lokalnie za odprawę graniczną oraz innych funkcjonariuszy wchodzących w skład każdej zmiany;
- b) uproszczenie odprawy osób zastosowane zgodnie z art. 9;
- c) wydanie na granicy dokumentów zastępczych w miejsce paszportów i wiz;
- d) osoby zatrzymane i zażalenia (przestępstwa i naruszenia administracyjne);
- e) osoby, którym odmówiono wjazdu zgodnie z art. 14 (podstawa odmowy i obywatelstwo);
- f) kody bezpieczeństwa stempli wjazdu i wyjazdu, tożsamość funkcjonariuszy straży granicznej, którym przydzielono dany stempel w danym czasie lub na danej zmianie, oraz informacje dotyczące utraconych i skradzionych stempli;
- g) zażalenia osób poddanych odprawie;
- h) inne szczególnie istotne środki policyjne lub sądowe;
- i) szczególne zdarzenia.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

Wzory znaków oznaczających pasy ruchu na przejściach granicznych

CZEŚĆ A

(1)

(1) W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

▼B

CZĘŚĆ B1: „wiza niewymagana”

**WIZA
NIEWYMAGANA**

CZĘŚĆ B2: „wszystkie paszporty”

**WSZYSTKIE
PASZPORTY**

▼B

CZĘŚĆ C

(1)

(1)

(1)

(1) W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

▼B

**WIZA
NIEWYMAGANA**

**SAMOCHODY
OSOBOWE**

**WIZA
NIEWYMAGANA**

AUTOKARY

**WIZA
NIEWYMAGANA**

**SAMOCHODY
CIĘŻAROWE**

▼B

**WSZYSTKIE
PASZPORTY**

SAMOCHODY

**WSZYSTKIE
PASZPORTY**

AUTOBUSY

**WSZYSTKIE
PASZPORTY**

**SAMOCHODY
CIĘŻAROWE**

ZALĄCZNIK IV

Stemplowanie

1. Dokumenty podróży obywateli państw trzecich są systematycznie stemplowane przy wjeździe i wyjeździe zgodnie z art. 11. Specyfikacje stempli są określone w decyzji Komitetu Wykonawczego Schengen SCH/COM-EX (94) 16 rev i w SCH/Gem-Handb (93) 15 (POUFNE).
2. Kody bezpieczeństwa stosowane na stemplach zmienia się w regularnych odstępach czasu, nieprzekraczających jednego miesiąca.
3. Przy wjeździe i wyjeździe obywateli państw trzecich objętych obowiązkiem wizowym stempel zamieszcza się, co do zasady, na stronie przeciwnej do strony, na której zamieszczona jest wiza.

Jeżeli strony tej nie można wykorzystać, stempel zamieszcza się na następnej stronie. Nie zamieszcza się stempla na polu przeznaczonym do odczytu maszynowego.

4. Państwa członkowskie wyznaczają krajowe punkty kontaktowe odpowiedzialne za wymianę informacji na temat kodów bezpieczeństwa stempli wjazdowych i wyjazdowych, używanych na przejściach granicznych, oraz informują o tym pozostałe państwa członkowskie, Sekretariat Generalny Rady oraz Komisję. Wspomniane punkty kontaktowe uzyskują natychmiastowy dostęp do informacji, dotyczących jednolitych stempli wjazdowych i wyjazdowych stosowanych na granicy zewnętrznej danego państwa członkowskiego, a w szczególności do informacji na temat:

- a) przejścia granicznego, do którego przypisany jest dany stempel;
- b) tożsamości funkcjonariusza straży granicznej, któremu przydzielony jest w danym czasie dany stempel;
- c) kodu bezpieczeństwa danego stempla w danym czasie.

Wszelkie zapytania dotyczące jednolitych stempli wjazdowych i wyjazdowych są zgłaszane za pośrednictwem wspomnianych powyżej krajowych punktów kontaktowych.

Krajowe punkty kontaktowe przekazują niezwłocznie pozostałym punktom kontaktowym, Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji informacje na temat zmiany punktów kontaktowych, a także utraconych i skradzionych stempli.

▼ B*ZALĄCZNIK V*

CZĘŚĆ A

Procedury odmowy wjazdu na granicy

1. W przypadku odmowy wjazdu właściwy funkcjonariusz straży granicznej:
 - a) wypełnia standardowy formularz odmowy wjazdu przedstawiony w części B. Dany obywatel państwa trzeciego podpisuje formularz, po czym otrzymuje kopię podpisanego formularza. W przypadku odmowy podpisania przez obywatela państwa trzeciego funkcjonariusz straży granicznej wskazuje fakt odmowy na formularzu w polu „uwagi”;
 - b) zamieszcza w paszporcie stempel wjazdowy, unieważniony przekreśleniem na krzyż nieusuwalnym czarnym tuszem, i zapisuje naprzeciw przekreślenia po prawej stronie, również nieusuwalnym tuszem, literę(-y) odpowiadającą(-ce) powodowi (powodom) odmowy wjazdu, których listę zawiera wymieniony wyżej standardowy formularz odmowy wjazdu;
 - c) w stosownych przypadkach unieważnia lub cofa wizę zgodnie z warunkami określonymi w art. 34 rozporządzenia (WE) nr 810/2009;
 - d) odnotowuje każdą odmowę wjazdu w rejestrze lub w wykazie, podając tożsamość i obywatelstwo danego obywatela państwa trzeciego, dane dotyczące dokumentu uprawniającego obywatela państwa trzeciego do przekroczenia granicy oraz powód i datę odmowy wjazdu.
2. Jeżeli obywatel państwa trzeciego, któremu odmówiono wjazdu, przybył na granicę, korzystając z usług przewoźnika, miejscowy organ właściwy:
 - a) nakazuje przewoźnikowi nadzór nad obywatelem państwa trzeciego i przewiezienie go niezwłocznie do państwa trzeciego, z którego przybył, do państwa trzeciego, które wydało dokument uprawniający go do przekroczenia granicy lub do jakiegokolwiek innego państwa trzeciego, w którym ma on zagwarantowane przyjęcie, lub do znalezienia środków dalszego przewozu zgodnie z art. 26 konwencji z Schengen i dyrektywą Rady 2001/51/WE ⁽¹⁾;
 - b) w oczekiwaniu na dalszy przewóz, podejmuje odpowiednie środki zgodnie z prawem krajowym i z uwzględnieniem okoliczności lokalnych w celu uniemożliwienia obywatelom państw trzecich, którym odmówiono wjazdu, nielegalnego wjazdu.
3. W przypadku istnienia podstaw zarówno do odmowy wjazdu obywatelowi państwa trzeciego, jak i do jego zatrzymania, funkcjonariusz straży granicznej kontaktuje się z organami właściwymi w zakresie decyzji w sprawie działań, jakie mają być podjęte zgodnie z prawem krajowym.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2001/51/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniająca postanowienia art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. (Dz.U. L 187 z 10.7.2001, s. 45).

CZĘŚĆ B

Standardowy formularz odmowy wjazdu na granicy

Nazwa państwa Znak graficzny państwa (Nazwa urzędu)	 ⁽¹⁾
ODMOWA WJAZDU NA GRANICY	
W dniu _____ o godz. _____ na przejściu granicznym _____	
My, niżej podpisani, _____ mamy przed sobą:	
Nazwisko _____	Imię _____
Data urodzenia _____	Miejsce urodzenia _____
Obywatelstwo _____	Adres zamieszkania _____
Typ dokumentu tożsamości _____	numer _____
wydany w _____	w dniu _____
Wiza numer _____	typu _____
wydana przez _____	
ważna od _____	do _____
na okres _____	dni z następujących powodów. _____
przybywającego(-cą) z _____ środkiem transportu _____ (wskazać wykorzystywany środek transportu, np. numer lotu), który(-a) zostaje niniejszym poinformowany(-a), że odmawia się mu (jej) wjazdu do kraju na mocy (wskazać odniesienie do obowiązującego prawa krajowego), z następujących powodów:	
☐ A) nie posiada ważnego dokumentu/ważnych dokumentów podróży ☐ B) posiada sfalszowany/podrobiony/przerobiony dokument podróży ☐ C) nie posiada ważnej wizy lub dokumentu pobytowego ☐ D) posiada sfalszowaną/podrobioną/przerobioną wizę lub dokument pobytowy ☐ E) nie posiada odpowiedniej dokumentacji uzasadniającej cel i warunki pobytu. Niżej wymieniony dokument/dokumenty nie został/nie został przedstawione: _____	
☐ F) przebywał(-a) już przez 90 dni w poprzedzającym 180-dniowym okresie na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej	
☐ G) nie posiada wystarczających środków utrzymania w odniesieniu do okresu i formy pobytu lub środków na powrót do państwa pochodzenia lub tranzytu	
☐ H) jest osobą, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu	
☐ w SIS ☐ w rejestrze krajowym	
☐ I) jest uważany(-a) za stanowiącego(-cą) zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych jednego lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej (każde państwo ma obowiązek wskazania odniesienia do prawa krajowego dotyczącego takich przypadków odmowy wjazdu).	
Uwagi	
Osobie zainteresowanej przysługuje prawo do odwołania się od niniejszej decyzji o odmowie wjazdu zgodnie z prawem krajowym. Osoba zainteresowana otrzymuje kopię niniejszego dokumentu (każde państwo ma obowiązek wskazania odniesienia do prawa krajowego i procedur dotyczących prawa do odwołania).	
Osoba zainteresowana	Funkcjonariusz odpowiedzialny za odprawę

(¹) W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

▼B*ZALĄCZNIK VI***Szczegółowe zasady dla różnych rodzajów granic i różnych środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych państw członkowskich****1. Granice lądowe****1.1. Odprawa w ruchu drogowym**

1.1.1. W celu zapewnienia skutecznej odprawy osób, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego, ruchem na przejściach granicznych zarządza się w odpowiedni sposób. W razie konieczności państwa członkowskie mogą zawierać umowy dwustronne w sprawie utworzenia odrębnych kanałów ruchu oraz w sprawie blokowania ruchu. Informują o nich Komisję zgodnie z art. 42.

1.1.2. Na granicach lądowych państwa członkowskie mogą, jeżeli uznają to za wskazane i jeżeli pozwalają na to okoliczności, utworzyć lub wykorzystywać odrębne pasy ruchu na określonych przejściach granicznych zgodnie z art. 10.

Właściwe organy państw członkowskich mogą w każdym momencie zrezygnować z odrębnych pasów ruchu, w przypadku zaistnienia wyjątkowych okoliczności lub jeżeli wymagają tego warunki ruchu i infrastruktury.

Państwa członkowskie mogą współpracować z państwami sąsiadującymi w celu utworzenia odrębnych pasów ruchu na przejściach granicznych na granicach zewnętrznych.

1.1.3. Co do zasady, osoby podróżujące pojazdami mogą pozostawać wewnątrz pojazdu podczas odprawy. Jednakże jeżeli wymagają tego okoliczności, osoby mogą zostać poproszone o opuszczenie pojazdu. Odprawy szczegółowej dokonuje się, jeżeli pozwalają na to okoliczności miejscowe, w miejscach przewidzianych do tego celu. Ze względów bezpieczeństwa personelu odprawy dokonuje, jeżeli jest to możliwe, dwóch funkcjonariuszy straży granicznej.

1.1.4. Wspólnie prowadzone przejścia graniczne

1.1.4.1. Państwa członkowskie mogą zawierać lub utrzymywać umowy dwustronne z sąsiednimi państwami trzecimi dotyczące tworzenia wspólnie prowadzonych przejść granicznych, na których funkcjonariusze straży granicznej państwa członkowskiego i funkcjonariusze straży granicznej państwa trzeciego przeprowadzają, jedni po drugich, odprawę wyjazdową i wjazdową na terytorium drugiej strony zgodnie ze swoim prawem krajowym. Wspólnie prowadzone przejścia graniczne mogą być usytuowane na terytorium państwa członkowskiego albo na terytorium państwa trzeciego.

1.1.4.2. Wspólnie prowadzone przejścia graniczne usytuowane na terytorium państwa członkowskiego: umowy dwustronne tworzące wspólnie prowadzone przejścia graniczne usytuowane na terytorium państwa członkowskiego zawierają upoważnienie dla funkcjonariuszy straży granicznej państwa trzeciego do wykonywania ich zadań na terytorium tego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu następujących zasad:

a) ochrona międzynarodowa: obywatelowi państwa trzeciego występującemu o ochronę międzynarodową na terytorium danego państwa członkowskiego zapewnia się dostęp do odpowiednich procedur w państwie członkowskim zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie azylu;

▼ B

- b) zatrzymanie osoby lub zajęcie mienia: jeżeli funkcjonariusze straży granicznej państwa trzeciego otrzymają informacje o faktach uzasadniających zatrzymanie lub objęcie osoby ochroną lub zajęcie mienia, przekazują informacje o tych faktach organom państwa członkowskiego, a organy państwa członkowskiego zapewniają podjęcie odpowiednich dalszych działań zgodnie z prawem krajowym, unijnym i międzynarodowym, niezależnie od obywatelstwa osoby, której to dotyczy;
- c) osoby korzystające z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii wjeżdżające na terytorium Unii: funkcjonariusze straży granicznej państwa trzeciego nie mogą uniemożliwiać wjazdu na terytorium Unii osobom korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii. Jeżeli istnieją powody uzasadniające odmowę wyjazdu z danego państwa trzeciego, funkcjonariusze straży granicznej państwa trzeciego informują o nich organy państwa członkowskiego, a organy państwa członkowskiego zapewniają podjęcie odpowiednich dalszych działań zgodnie z prawem krajowym, unijnym i międzynarodowym.

1.1.4.3. Wspólnie prowadzone przejścia graniczne usytuowane na terytorium państwa trzeciego: umowy dwustronne tworzące wspólnie prowadzone przejścia graniczne usytuowane na terytorium państwa trzeciego zawierają upoważnienie dla funkcjonariuszy straży granicznej państwa członkowskiego do wykonywania swoich zadań na terytorium państwa trzeciego. Do celów niniejszego rozporządzenia każdą kontrolę przeprowadzaną przez funkcjonariuszy straży granicznej państwa członkowskiego we wspólnie prowadzonym przejściu granicznym usytuowanym na terytorium państwa trzeciego uznaje się za przeprowadzoną na terytorium danego państwa członkowskiego. Funkcjonariusze straży granicznej państwa członkowskiego wykonują swoje zadania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, przy poszanowaniu następujących zasad:

- a) ochrona międzynarodowa: obywatelowi państwa trzeciego, wobec którego funkcjonariusze straży granicznej państwa trzeciego dokonali kontroli na wyjazd i który występuje następnie do funkcjonariuszy straży granicznej państwa członkowskiego obecnych na terytorium państwa trzeciego o udzielenie ochrony międzynarodowej, zapewnia się dostęp do odpowiednich procedur w państwie członkowskim zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie azylu. Organy państwa trzeciego wyrażają zgodę na przemieszczenie się danej osoby na terytorium państwa członkowskiego;
- b) zatrzymanie osoby lub zajęcie mienia: jeżeli funkcjonariusze straży granicznej państwa członkowskiego otrzymają informacje o faktach uzasadniających zatrzymanie lub objęcie osoby ochroną lub zajęcie mienia, podejmują działania zgodnie z prawem krajowym, unijnym i międzynarodowym. Organy państwa trzeciego wyrażają zgodę na przemieszczenie się danej osoby lub przemieszczenie danego przedmiotu na terytorium państwa członkowskiego;
- c) dostęp do systemów informatycznych: funkcjonariusze straży granicznej państwa członkowskiego mogą korzystać z systemów informatycznych przetwarzających dane osobowe zgodnie z art. 8. Państwom członkowskim zezwala się na ustanowienie technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa wymaganych na mocy prawa Unii w celu ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub bezprawnym zniszczeniem lub przypadkową utratą, zmianą, nieupoważnionym ujawnieniem lub dostępem, w tym również dostępem organów państw trzecich.

1.1.4.4. Przed zawarciem lub zmianą jakiegokolwiek umowy dwustronnej dotyczącej przejść granicznych wspólnie prowadzonych z sąsiadującym państwem trzecim zainteresowane państwo członkowskie konsultuje się z Komisją w kwestii zgodności umowy z prawem Unii. Istniejące już umowy dwustronne zgłasza się Komisji do dnia 20 stycznia 2014 r.

▼ B

Jeżeli Komisja uzna umowę za niezgodną z prawem Unii, powiadamia o tym zainteresowane państwo członkowskie. Państwo członkowskie podejmuje wszystkie odpowiednie kroki w celu zmiany umowy w rozsądnym terminie w sposób pozwalający na wyeliminowanie ustalonych niezgodności.

1.2. *Odprawa w ruchu kolejowym*

1.2.1. Odprawa dokonywana jest zarówno w odniesieniu do pasażerów, jak i pracowników kolei w pociągach przekraczających granice zewnętrzne, w tym w pociągach towarowych i w pustych składach. Państwa członkowskie mogą zawierać umowy dwu- lub wielostronne dotyczące sposobu przeprowadzania tych odpraw, przy poszanowaniu zasad określonych w pkt 1.1.4. Odprawy te dokonywane są w jeden z następujących sposobów:

- na pierwszej stacji przyjazdu lub ostatniej stacji odjazdu na terytorium państwa członkowskiego,
- w pociągu, podczas przejazdu między ostatnią stacją odjazdu w państwie trzecim a pierwszą stacją przyjazdu na terytorium państwa członkowskiego lub odwrotnie,
- na ostatniej stacji odjazdu lub na pierwszej stacji przyjazdu na terytorium państwa trzeciego.

1.2.2. Ponadto, w celu zwiększenia płynności ruchu szybkich pociągów pasażerskich, państwa członkowskie położone bezpośrednio na trasie przejazdu tych pociągów wyjeżdżających z państw trzecich mogą również zadecydować, na mocy wspólnej umowy z odpowiednimi państwami trzecimi przy poszanowaniu zasad określonych w pkt 1.1.4, o dokonywaniu odprawy wjazdowej osób w pociągach wyjeżdżających z państw trzecich w jeden z następujących sposobów:

- na stacjach w państwie trzecim, na których osoby wsiadają do pociągu,
- na stacjach na terytorium państw członkowskich, na których osoby wysiadają,
- w pociągu podczas przejazdu pomiędzy stacjami na terytorium państwa trzeciego a stacjami na terytorium państw członkowskich, pod warunkiem że osoby pozostają w pociągu.

1.2.3. W odniesieniu do szybkich pociągów z państw trzecich, zatrzymujących się kilkakrotnie na terytorium państw członkowskich, jeśli przewoźnik kolejowy ma możliwość przyjęcia pasażerów do pociągu wyłącznie w celu odbycia pozostałej części podróży na terytorium państw członkowskich, pasażerowie tacy są poddawani odprawie wjazdowej w pociągu albo na stacji docelowej, z wyjątkiem przypadków, w których dokonano odprawy zgodnie z pkt 1.2.1 lub 1.2.2 tiret pierwsze.

Osoby zamierzające podróżować pociągiem wyłącznie w celu odbycia pozostałej części podróży na terytorium państw członkowskich są wyraźnie informowane przed odjazdem pociągu, że zostaną poddane odprawie wjazdowej w trakcie podróży lub na stacji docelowej.

1.2.4. W przypadku odbywania podróży w kierunku przeciwnym osoby znajdujące się w pociągu są poddawane odprawie wjazdowej na podobnych zasadach.

▼ B

- 1.2.5. Funkcjonariusz straży granicznej może nakazać kontrolę wnętrza wagonu, w razie konieczności z pomocą inspektora kolejowego, w celu zapewnienia, aby nie zostały tam ukryte osoby lub przedmioty podlegające odprawie granicznej.
- 1.2.6. W przypadkach gdy istnieją podstawy do uznania, że w pociągu ukrywają się osoby poszukiwane lub podejrzewane o popełnienie przestępstwa lub obywatele państw trzecich zamierzający wjechać nielegalnie, funkcjonariusz straży granicznej, jeżeli nie może działać zgodnie ze swoimi przepisami krajowymi, powiadamia państwa członkowskie, w kierunku lub na terytorium których porusza się pociąg.

2. Granice powietrzne**2.1. Procedury odprawy na lotniskach międzynarodowych**

- 2.1.1. Właściwe organy państw członkowskich zapewniają podjęcie przez administratora portu lotniczego wymaganych środków w celu zapewnienia fizycznego oddzielenia pasażerów z lotów wewnętrznych od pasażerów z innych lotów. W tym celu we wszystkich międzynarodowych portach lotniczych zapewnia się odpowiednią infrastrukturę.

2.1.2. Miejsce odprawy granicznej określa się zgodnie z następującą procedurą:

- a) pasażerowie lotów z państw trzecich przesiadający się na lot wewnętrzny zostają poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym, do którego przylatuje samolot z państwa trzeciego. Pasażerowie lotów wewnętrznych przesiadający się na lot do państwa trzeciego (pasażerowie transferowi) zostają poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym, z którego odlatuje samolot do państwa trzeciego;
- b) w przypadku lotów z lub do państw trzecich bez pasażerów transferowych lub lotów z więcej niż jednym międzylądowaniem na lotniskach państw członkowskich, w trakcie których nie dochodzi do zmiany samolotu:
- (i) pasażerowie lotów z lub do państw trzecich bez uprzedniego lub późniejszego transferu na terytorium państw członkowskich zostają poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym przylotu oraz odprawie wjazdowej w porcie lotniczym odlotu;
 - (ii) pasażerowie lotów z lub do państw trzecich z więcej niż jednym międzylądowaniem na terytorium państw członkowskich bez zmiany samolotu (pasażerowie tranzytowi) i pod warunkiem że pasażerowie ci nie mogą wejść na pokład samolotu na etap podróży odbywający się na terytorium państw członkowskich, są poddawani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym przylotu oraz odprawie wjazdowej w porcie lotniczym odlotu;
 - (iii) w przypadku gdy linia lotnicza może, w odniesieniu do lotów z państw trzecich z więcej niż jednym międzylądowaniem na terytorium państw członkowskich, przyjąć na pokład pasażerów jedynie na pozostały etap podróży odbywający się wewnątrz tego terytorium, pasażerowie zostają poddani odprawie wjazdowej w porcie lotniczym odlotu oraz odprawie wjazdowej w porcie lotniczym przylotu.

Odprawa pasażerów, którzy podczas takich międzylądowań znajdują się już na pokładzie samolotu i nie weszli na pokład na terytorium państw członkowskich, odbywa się zgodnie z ppkt (ii). Odwrotną procedurę stosuje się do kategorii lotów, w przypadku których krajem przeznaczenia jest państwo trzecie.

▼ **B**

- 2.1.3. Odprawy granicznej zwykle nie dokonuje się na pokładzie samolotu lub w bramce (*gate*), chyba że jest to uzasadnione na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji. W celu zapewnienia, aby na lotniskach pełniących rolę przejść granicznych osoby mogły zostać poddane odprawie zgodnie z zasadami określonymi w art. 7–14, państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez władze lotniska odpowiednich środków w celu skierowania ruchu pasażerów do pomieszczeń przewidzianych dla odprawy.

Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez administratora portu lotniczego niezbędnych środków w celu uniemożliwienia osobom nieupoważnionym wejścia do obszarów zastrzeżonych, na przykład obszaru tranzytowego, oraz ich opuszczenia. W normalnych warunkach odprawy nie dokonuje się w obszarze tranzytowym, chyba że jest to uzasadnione na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji; w szczególności odprawie w tym obszarze mogą podlegać osoby zobowiązane do posiadania lotniskowej wizy tranzytowej w celu sprawdzenia, czy posiadają one taką wizę.

- 2.1.4. Jeżeli w przypadku działania siły wyższej, nieuchronnego zagrożenia lub na polecenie władz samolot odbywający lot z państwa trzeciego musi lądować na terenie lądowania niebędącym przejściem granicznym, samolot taki może kontynuować swój lot jedynie po uzyskaniu zezwolenia od straży granicznej oraz od organów celnych. Ta sama zasada stosowana jest w przypadku, gdy samolot odbywający lot z państwa trzeciego ląduje bez zezwolenia. W każdym przypadku do odprawy pasażerów tych samolotów stosuje się art. 7–14.

2.2. *Procedury odprawy na lądowiskach*

- 2.2.1. Zapewnione zostaje poddanie odprawie osób, zgodnie z zasadami określonymi w art. 7–14, także na lotniskach nieposiadających statusu międzynarodowych portów lotniczych na mocy odpowiednich przepisów krajowych („lądowiska”), ale przez które mogą prowadzić trasy lotów z lub do państw trzecich.

- 2.2.2. Na zasadzie odstępstwa od pkt 2.1.1 w przypadku lądowisk nie istnieje konieczność dokonywania odpowiednich ustaleń w celu zapewnienia fizycznego oddzielenia pasażerów z lotów wewnętrznych od pasażerów innych lotów, bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008⁽¹⁾. Ponadto przy niewielkim natężeniu ruchu ciągła obecność straży granicznej nie jest konieczna, pod warunkiem istnienia gwarancji, że niezbędny personel może zostać rozmieszczony w odpowiednim czasie.

- 2.2.3. W sytuacjach kiedy straż graniczna nie jest ciągle obecna na lądowisku, kierownik takiego lądowiska zawiadamia odpowiednio straż graniczną o przylotach i odlotach samolotów z lub do państw trzecich.

2.3. *Odprawa osób w lotach prywatnych*

- 2.3.1. W przypadku lotów prywatnych z lub do państw trzecich kapitan przekazuje przed startem straży granicznej docelowego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, państwa członkowskiego pierwszego wjazdu, ogólne oświadczenie zawierające między innymi plan lotu zgodnie z załącznikiem 2 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym oraz informację dotyczącą tożsamości pasażerów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2320/2002 (Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 72).

▼ B

- 2.3.2. W przypadku gdy lot prywatny z państwa trzeciego zmierzający do państwa członkowskiego odbywa międzylądowanie na terytorium innych państw członkowskich, właściwe organy państwa członkowskiego wjazdu dokonują odprawy granicznej i zamieszczają stempel wjazdowy na ogólnym oświadczeniu, o którym mowa w pkt 2.3.1.
- 2.3.3. W przypadku gdy zachodzą wątpliwości, czy lot odbywa się wyłącznie z lub zmierza wyłącznie w kierunku terytorium państw członkowskich bez międzylądowania na terytorium państwa trzeciego, właściwe organy dokonują odprawy osób na lotniskach i lądowiskach zgodnie z pkt 2.1–2.2.
- 2.3.4. Uregulowania w zakresie przylotu i odlotu szybowców, mikrołotów, helikopterów, małych samolotów zdolnych do odbywania lotów jedynie na krótkie dystanse oraz sterowców są określane przez prawo krajowe oraz, w stosownych przypadkach, przez umowy dwustronne.

3. Granice morskie**3.1. Ogólne procedury odprawy w ruchu morskim**

- 3.1.1. Odprawy statków dokonuje się w porcie wejścia lub wyjścia, lub na terenie do tego celu przewidzianym, usytuowanym w bezpośrednim sąsiedztwie statku lub na pokładzie statku na wodach terytorialnych w rozumieniu Konwencji ONZ o prawie morza. Państwa członkowskie mogą zawierać umowy, zgodnie z którymi odprawy można dokonywać również podczas podróży lub – przy wejściu lub wyjściu statku – na terytorium państwa trzeciego, przy poszanowaniu zasad określonych w pkt 1.1.4.

- 3.1.2. Kapitan, agent statku lub jakakolwiek inna osoba należycie upoważniona przez kapitana lub uwiarygodniona w sposób dopuszczalny dla danego organu publicznego (w obu przypadkach zwana dalej „kapitanem”) sporządza listę członków załogi i wszelkich pasażerów zawierającą informacje wymagane w formularzu nr 5 (lista członków załogi) i nr 6 (lista pasażerów) Konwencji o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego (konwencja FAL) oraz, w stosownych przypadkach, numery wiz lub dokumentów pobytowych:

— najpóźniej 24 godziny przed wejściem do portu, lub

— jeżeli czas podróży jest krótszy niż 24 godziny – najpóźniej w momencie wyjścia z poprzedniego portu, lub

— jeżeli port zawinięcia nie jest znany lub jeżeli w czasie podróży nastąpiła zmiana portu zawinięcia – natychmiast, gdy port zawinięcia stanie się znany.

Kapitan przekazuje listę(-y) straży granicznej lub jeżeli prawo krajowe tak przewiduje – innym odpowiednim organom, które niezwłocznie przekazują listę(-y) straży granicznej.

- 3.1.3. Funkcjonariusze straży granicznej lub inne organy, o których mowa w pkt 3.1.2, przekazują potwierdzenie odbioru (podpisany egzemplarz listy (list) lub elektroniczne potwierdzenie odbioru) kapitanowi, który okazuje je na żądanie, gdy statek znajduje się w porcie.

- 3.1.4. Kapitan niezwłocznie zgłasza właściwym organom wszelkie zmiany w składzie załogi lub w liczbie pasażerów.

Ponadto kapitan niezwłocznie powiadamia właściwe organy, w terminie określonym w pkt 3.1.2, o obecności na pokładzie pasażerów podróżujących bez biletu. Kapitan ponosi jednak nadal odpowiedzialność za tych pasażerów.

▼ B

W drodze odstępstwa od art. 5 i 8 nie przeprowadza się regularnych odpraw osób pozostających na pokładzie. Wyłącznie w przypadkach, gdy jest to uzasadnione na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji, funkcjonariusze straży granicznej dokonują jednak przeszukania statku oraz przeprowadzają odprawę osób pozostających na pokładzie.

- 3.1.5. Kapitan statku powiadamia właściwe organy o wyjściu statku we właściwym czasie i zgodnie z zasadami obowiązującymi w danym porcie.

3.2. *Szczegółowe procedury odprawy dla określonych typów żeglugi morskiej*
Statki wycieczkowe

- 3.2.1. Kapitan statku wycieczkowego przekazuje właściwemu organowi trasę i program rejsu – gdy tylko trasa i program rejsu zostaną ustalone i nie później niż w terminie określonym w pkt 3.1.2.

- 3.2.2. Jeżeli trasa rejsu obejmuje wyłącznie porty znajdujące się na terytorium państw członkowskich, na zasadzie odstępstwa od art. 5 i 8 nie dokonuje się odprawy granicznej, zaś statek wycieczkowy może wchodzić do portów, które nie są przejściami granicznymi.

Jednakże, wyłącznie jeżeli jest to uzasadnione na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji, załoga i pasażerowie takich statków zostają poddani odprawie.

- 3.2.3. Jeżeli trasa rejsu obejmuje zarówno porty znajdujące się na terytorium państw członkowskich, jak i porty znajdujące się na terytorium państw trzecich, na zasadzie odstępstwa od art. 8 odprawy granicznej dokonuje się w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy statek wycieczkowy przychodzi z portu znajdującego się na terytorium państwa trzeciego i po raz pierwszy wchodzi do portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego, załoga i pasażerowie zostają poddani odprawie wjazdowej na podstawie list osobowych członków załogi i pasażerów, o których mowa w pkt 3.1.2.

Pasażerowie schodzący na ląd podlegają odprawie wjazdowej zgodnie z art. 8, chyba że ocena zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji wykaże, że nie ma potrzeby dokonywania takiej odprawy;

- b) w przypadku gdy statek wycieczkowy przychodzi z portu znajdującego się na terytorium państwa trzeciego i wchodzi po raz kolejny do portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego, załoga i pasażerowie zostają poddani odprawie wjazdowej na podstawie list osobowych członków załogi i pasażerów, o których mowa w pkt 3.1.2, w zakresie zmian, jakich dokonano na tych listach od momentu wejścia statku wycieczkowego do poprzedniego portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego.

Pasażerowie schodzący na ląd podlegają odprawie wjazdowej zgodnie z art. 8, chyba że ocena zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji wykaże, że nie ma potrzeby dokonywania takiej odprawy;

- c) w przypadku gdy statek wycieczkowy przychodzi z portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego i wchodzi do takiego portu, pasażerowie schodzący na ląd podlegają odprawie wjazdowej zgodnie z art. 8, jeżeli wymóg dokonania takiej odprawy wynika z oceny zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji;

▼ B

- d) w przypadku gdy statek wycieczkowy wychodzi z portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego i kieruje się do portu znajdującego się na terytorium państwa trzeciego, załoga i pasażerowie podlegają odprawie wyjazdowej na podstawie list osobowych członków załogi i pasażerów.

W przypadkach, w których wymóg dokonania takiej odprawy wynika z oceny zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej migracji, pasażerowie wchodzący na pokład podlegają odprawie wyjazdowej zgodnie z art. 8;

- e) w przypadku gdy statek wycieczkowy wychodzi z portu znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego i kieruje się do takiego portu, nie dokonuje się odprawy wyjazdowej.

Niemniej jednak, wyłącznie jeżeli jest to uzasadnione na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ryzyka nielegalnej imigracji, załoga i pasażerowie takich statków zostają poddani odprawie.

Żegluga rekreacyjna

- 3.2.4. Na zasadzie odstępstwa od art. 5 i 8 osoby przebywające na pokładzie pływających jednostek rekreacyjnych przyplływających z lub kierujących się do portu znajdującego się w państwie członkowskim nie podlegają odprawie granicznej i mogą wchodzić do portu, który nie jest przejściem granicznym.

Jednak jeżeli wynika to z oceny ryzyka nielegalnej imigracji, a w szczególności w przypadku gdy linia brzegowa państwa trzeciego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terytorium danego państwa członkowskiego, dokonuje się odprawy osób lub przeszukania pływającej jednostki rekreacyjnej.

- 3.2.5. Na zasadzie odstępstwa od art. 5 pływająca jednostka rekreacyjna przyplływająca z państwa trzeciego może wyjątkowo wejść do portu niebędącego przejściem granicznym. W takich przypadkach osoby przebywające na pokładzie zgłaszają się do władz portowych w celu otrzymania zezwolenia na wejście do portu. Władze portowe kontaktują się z władzami najbliższego portu będącego przejściem granicznym w celu zgłoszenia przyplłynięcia. Oświadczenie dotyczące pasażerów składa się poprzez przedstawienie listy osób przebywających na pokładzie władzom portowym. Lista ta udostępniana jest straży granicznej najpóźniej w chwili przyplłynięcia.

Podobnie jeżeli z powodu działania siły wyższej pływająca jednostka rekreacyjna przyplływająca z państwa trzeciego zmuszona jest do dokowania w porcie innym niż przejście graniczne, władze portowe kontaktują się z władzami najbliższego portu będącego przejściem granicznym w celu zgłoszenia obecności statku.

- 3.2.6. Podczas takiej odprawy przedkłada się dokument zawierający wszystkie dane techniczne statku oraz nazwiska osób przebywających na pokładzie. Kopia takiego dokumentu przekazywana jest władzom w portach wejścia i wyjścia. Przez cały czas pozostawania statku na wodach terytorialnych jednego z państw członkowskich kopia takiej listy znajduje się w dokumentacji statku.

Rybołówstwo przybrzeżne

- 3.2.7. Na zasadzie odstępstwa od art. 5 i 8 załogi statków rybołówstwa przybrzeżnego, powracające codziennie lub w ciągu 36 godzin do portu rejestracji lub do innego portu znajdującego się na terytorium państw członkowskich bez dokowania w porcie znajdującym się na terytorium państwa trzeciego, nie podlegają systematycznej odprawie. Niemniej jednak w celu ustalenia częstotliwości odpraw brana jest pod uwagę ocena ryzyka nielegalnej imigracji, w szczególności w przypadku gdy linia brzegowa państwa trzeciego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terytorium danego państwa członkowskiego. Odprawy osób lub przeszukania statku dokonuje się stosownie do poziomu takiego ryzyka.

▼ B

- 3.2.8. Załogi statków rybołówstwa przybrzeżnego, które nie są zarejestrowane w porcie znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, są odprawiane zgodnie z przepisami dotyczącymi marynarzy.

Połączenia promowe

- 3.2.9. Dokonuje się odprawy osób korzystających z połączeń promowych z portami znajdującymi się w państwach trzecich. Stosuje się następujące zasady:

- a) o ile to możliwe, państwa członkowskie zapewniają odrębne pasy ruchu zgodnie z art. 10;
- b) pasażerowie piesi podlegają odprawie indywidualnej;
- c) odprawy pasażerów pojazdów dokonuje się, kiedy znajdują się oni przy pojeździe;
- d) pasażerów promu podróżujących autokarem uważa się za pasażerów pieszych. W celu odprawy pasażerowie ci opuszczają autokar;
- e) odprawy kierowców pojazdów ciężarowych i wszystkich towarzyszących im osób dokonuje się, kiedy znajdują się oni przy pojeździe. Odprawa ta powinna z zasady być organizowana oddzielnie od odprawy innych pasażerów;
- f) w celu zapewnienia szybkiego dokonywania odprawy zapewnia się odpowiednią liczbę bramek;
- g) w szczególności w celu wykrycia nielegalnych imigrantów środki transportu używane przez pasażerów poddawane są przynajmniej wrywkowej kontroli, a w stosownych przypadkach sprawdza się również ładunek i inne przedmioty umieszczone w środkach transportu;
- h) w stosunku do członków załogi promów postępuje się w taki sam sposób, jak w stosunku do członków załóg statków handlowych;
- i) pkt 3.1.2 (obowiązek przedłożenia list pasażerów i członków załogi) nie ma zastosowania. Jeżeli lista osób na pokładzie musi zostać sporządzona zgodnie z dyrektywą Rady 98/41/WE ⁽¹⁾, kapitan przekazuje kopię tej listy właściwemu organowi portu wejścia na terytorium państw członkowskich nie później niż 30 minut po wyjściu z portu państwa trzeciego.

- 3.2.10. W przypadku gdy prom przybywający z państwa trzeciego, zawijający do więcej niż jednego portu na terytorium państw członkowskich, przyjmuje na pokład pasażerów jedynie na pozostały etap podróży odbywany wewnątrz tego terytorium, pasażerowie ci zostają poddani odprawie wyjazdowej w porcie wyjścia oraz odprawie wjazdowej w porcie wejścia.

Odprawa osób, które podczas takich zawinięć do portów znajdują się już na pokładzie promu i nie weszły na pokład na terytorium państw członkowskich, odbywa się w porcie przybycia. Odwrotna procedura ma zastosowanie, gdy państwem docelowym jest państwo trzecie.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 98/41/WE z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie rejestracji osób podróżujących na pokładzie statków pasażerskich płynących do portów państw członkowskich Wspólnoty lub z portów państw członkowskich Wspólnoty (Dz.U. L 188 z 2.7.1998, s. 35).

▼ B**Połączenia towarowe między państwami członkowskimi**

- 3.2.11. Na zasadzie odstępstwa od art. 8 nie przeprowadza się odprawy granicznej połączeń towarowych między dwoma tymi samymi portami lub większą ich liczbą, usytuowanymi na terytorium państw członkowskich, bez zawijania do jakichkolwiek portów położonych poza terytorium państw członkowskich i polegających na transporcie towarów.

Niemniej jednak, wyłącznie jeżeli jest to uzasadnione oceną zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego i ryzyka nielegalnej imigracji, załoga i pasażerowie takich statków zostają poddani odprawie.

4. Żegluga śródlądowa

- 4.1. „Żegluga śródlądowa obejmująca przekraczanie granicy zewnętrznej” obejmuje wykorzystywanie w celach zarobkowych lub rekreacyjnych wszystkich typów łodzi i jednostek pływających po rzekach, kanałach i jeziorach.
- 4.2. W odniesieniu do łodzi wykorzystywanych do celów zarobkowych przebywający na pokładzie kapitan i osoby zatrudnione, których nazwiska znajdują się na liście członków załogi, oraz członkowie rodzin tych osób mieszkający na pokładzie uważani są za członków załogi lub ich odpowiedników.
- 4.3. Do odprawy w żegludze śródlądowej stosuje się odpowiednio stosowne przepisy pkt 3.1–3.2.

▼ B*ZAŁĄCZNIK VII***Szczególne zasady dotyczące określonych kategorii osób****1. Szefowie państw**

Na zasadzie odstępstwa od art. 6 oraz art. 8–14 szefowie państw i członkowie ich delegacji, których przyjazd i wyjazd został oficjalnie zapowiedziany straży granicznej drogą dyplomatyczną, mogą nie podlegać odprawie granicznej.

2. Piloci samolotów i inni członkowie załogi

2.1. Na zasadzie odstępstwa od art. 6 posiadacze licencji pilota lub certyfikatów członka załogi określonych w załączniku 9 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym z dnia 7 grudnia 1944 r., w trakcie wykonywania swoich obowiązków i na podstawie tych dokumentów mogą:

- a) wchodzić na pokład i schodzić na ląd w porcie lotniczym międzylądowania lub w porcie lotniczym przylotu znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego;
- b) wchodzić na teren gminy portu lotniczego międzylądowania lub portu lotniczego przylotu znajdującemu się na terytorium państwa członkowskiego;
- c) udawać się, korzystając z dowolnego środka transportu, do portu lotniczego znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego w celu wejścia na pokład samolotu odlatującego z tego właśnie portu lotniczego.

W pozostałych przypadkach spełniane są wymagania zawarte w art. 6 ust. 1.

2.2. Do odprawy członków załogi samolotu stosuje się art. 7–14. W miarę możliwości załogom samolotów zapewnia się pierwszeństwo odprawy. Są one odprawiane przed pasażerami albo w specjalnie wydzielonych do tego celu miejscach. Na zasadzie odstępstwa od art. 8 załogi znane personelowi odpowiedzialnemu za kontrole graniczne, wykonującemu swoje obowiązki, mogą podlegać jedynie wrywkowej kontroli.

3. Marynarze

Na zasadzie odstępstwa od art. 5 i 8 państwa członkowskie mogą upoważnić marynarzy posiadających dokument tożsamości marynarza wydany zgodnie z Konwencją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą dowodów tożsamości marynarzy nr 108 (1958) lub nr 185 (2003), Konwencją o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego (konwencja FAL) oraz właściwym prawem krajowym do wjazdu na terytorium państw członkowskich poprzez zejście na ląd w celu pobytu na terenie portu, do którego zawijają ich statki, lub na terenie przyległych gmin lub do opuszczenia terytorium państw członkowskich celem powrotu na swoje statki, bez zgłaszania się na przejściu granicznym, pod warunkiem że nazwisko ich widnieje na liście członków załogi ich statku, która została uprzednio przedłożona właściwym organom do kontroli.

Jednak na podstawie oceny zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego i ryzyka nielegalnej imigracji marynarze podlegają odprawie dokonywanej zgodnie z art. 8 przez straż graniczną przed ich zejściem na ląd.

▼ B**4. Posiadacze paszportów dyplomatycznych, urzędowych lub służbowych oraz członkowie organizacji międzynarodowych**

- 4.1. Z uwagi na posiadane przez nich specjalne przywileje i immunitety, posiadacze paszportów dyplomatycznych, urzędowych lub służbowych, wydanych przez państwa trzecie lub ich rządy uznane przez państwa członkowskie, oraz posiadacze dokumentów wydanych przez organizacje międzynarodowe, wymienionych w pkt 4.4, podróżujący w ramach wykonywania swoich obowiązków, mogą uzyskać pierwszeństwo w stosunku do innych podróżnych na przejściach granicznych, nawet jeżeli w stosownych przypadkach są oni w dalszym ciągu objęci obowiązkiem wizowym.

Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 1 lit. c) osoby posiadające tego typu dokumenty nie mają obowiązku udowodnienia, że posiadają wystarczające środki utrzymania.

- 4.2. Jeżeli osoba zgłaszająca się na granicy zewnętrznej powołuje się na przywileje, immunitety i zwolnienia, straż graniczna może zażądać od takiej osoby przedstawienia dowodu swojego statusu poprzez okazanie odpowiednich dokumentów, w szczególności świadectw wydanych przez państwo akredytujące lub paszportu dyplomatycznego, lub w inny sposób. W przypadku wątpliwości straż graniczna może, w razie pilnej potrzeby, zwrócić się bezpośrednio do ministerstwa spraw zagranicznych.

- 4.3. Akredytowani członkowie misji dyplomatycznych i przedstawicielstw konsularnych oraz ich rodziny mogą wjeżdżać na terytorium państw członkowskich za okazaniem karty, o której mowa w art. 20 ust. 2, oraz dokumentu uprawniającego ich do przekraczania granicy. Ponadto na zasadzie odstępstwa od art. 14 straż graniczna nie może odmówić posiadaczom paszportów dyplomatycznych, urzędowych lub służbowych wjazdu na terytorium państwa członkowskiego bez uprzedniego skonsultowania się z odpowiednimi organami krajowymi. Przepis ten stosuje się również w przypadku dokonania wobec takich osób wpisu w SIS.

- 4.4. Dokumenty wydane przez organizacje międzynarodowe do celów określonych w pkt 4.1 obejmują w szczególności:

— *laissez-passer* Organizacji Narodów Zjednoczonych wydawane personelowi Organizacji Narodów Zjednoczonych i agencjom podległym na mocy Konwencji o przywilejach i immunitetach organizacji wyspecjalizowanych przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 21 listopada 1947 r. w Nowym Jorku,

— *laissez-passer* Unii Europejskiej (UE),

— *laissez-passer* Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom),

— legitymacje wydane przez Sekretarza Generalnego Rady Europy,

— dokumenty wydane zgodnie z art. III ust. 2 Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych (wojskowy dokument tożsamości, któremu towarzyszy rozkaz podróży, polecenie podróży lub indywidualny lub zbiorowy rozkaz wyjazdu), a także dokumenty wydane w ramach Partnerstwa dla Pokoju.

5. Pracownicy transgraniczni

- 5.1. Procedury odprawy pracowników transgranicznych podlegają ogólnym zasadom kontroli granicznej, w szczególności art. 8 i 14.

▼B

5.2. Na zasadzie odstępstwa od art. 8 pracownicy transgraniczni, którzy są dobrze znani straży granicznej ze względu na częste przekraczanie granicy na tym samym przejściu granicznym i w stosunku do których wstępne sprawdzenie nie wykazało dokonania wobec nich wpisu w SIS lub krajowej bazie danych, podlegają jedynie wrywkowej kontroli w celu sprawdzenia posiadania ważnego dokumentu uprawniającego ich do przekroczenia granicy oraz spełnienia warunków wjazdu. Ta grupa osób jest od czasu do czasu poddawana szczegółowej odprawie, bez ostrzeżenia i w nieregularnych odstępach czasu.

5.3. Przepisy pkt 5.2 mogą zostać rozciągnięte na inne kategorie osób regularnie przekraczających granicę.

6. Małoletni

6.1. Straż graniczna zwraca szczególną uwagę na małych, niezależnie od tego, czy podróżują pod opieką, czy samotnie. Małoletni przekraczający granicę zewnętrzną podlegają takiej samej odprawie wjazdowej i wyjazdowej, jak osoby dorosłe, przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu.

6.2. W przypadku małych podróżujących pod opieką straż graniczna sprawdza, czy osoby towarzyszące małym sprawują nad nimi pieczę rodzicielską, w szczególności jeżeli małym towarzyszy tylko jedna osoba dorosła i istnieją poważne podstawy do podejrzeń, że mogli oni zostać bezprawnie zabrani spod opieki osoby sprawującej (osób sprawujących) nad nimi prawną pieczę rodzicielską. W tym ostatnim przypadku straż graniczna prowadzi dalsze dochodzenie w celu sprawdzenia, czy podane informacje nie są niespójne lub sprzeczne.

6.3. W przypadku małych podróżujących samotnie straż graniczna zapewnia, za pomocą szczegółowej kontroli dokumentów podróży i dokumentów uzupełniających, aby małoletni nie opuszczali terytorium państwa wbrew woli osoby sprawującej (osób sprawujących) nad nimi pieczę rodzicielską.

6.4. Państwa członkowskie wyznaczają krajowe punkty kontaktowe na potrzeby konsultacji dotyczących małych i informują o nich Komisję. Komisja udostępnia wykaz tych krajowych punktów kontaktowych państwom członkowskim.

6.5. W przypadku wątpliwości dotyczących jakichkolwiek okoliczności określonych w pkt 6.1, 6.2 i 6.3 straż graniczna korzysta z wykazu krajowych punktów kontaktowych na potrzeby konsultacji dotyczących małych.

7. Służby ratownicze, policja, straż pożarna oraz straż graniczna

Ustalenia dotyczące wjazdu i wyjazdu członków służb ratowniczych, policji, straży pożarnej, którzy działają w sytuacjach wyjątkowych, a także funkcjonariuszy straży granicznej przekraczających granice w ramach wykonywania swoich obowiązków służbowych, określone są w prawie krajowym. Państwa członkowskie mogą zawierać z państwami trzecimi umowy dwustronne dotyczące wjazdu i wyjazdu tych kategorii osób. Te ustalenia i umowy dwustronne mogą przewidywać odstępstwa od art. 5, 6 i 8.

8. Pracownicy zatrudnieni na urządzeniach oddalonych od brzegu

W drodze odstępstwa od art. 5 i 8 pracownicy zatrudnieni na urządzeniach oddalonych od brzegu, którzy regularnie powracają drogą morską lub powietrzną na terytorium państw członkowskich bez pobytu na terytorium państwa trzeciego, nie podlegają systematycznej odprawie.

Jednakże w celu ustalenia częstotliwości odpraw, jakie mają być przeprowadzane, brana jest pod uwagę ocena ryzyka nielegalnej imigracji, w szczególności w przypadku gdy linia brzegowa państwa trzeciego znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie urządzeń oddalonych od brzegu.

ZAŁĄCZNIK VIII

Nazwa państwa	
Znak graficzny państwa (Nazwa urzędu)	
(1)	
<p>ZATWIERDZENIE DOWODÓW SPEŁNIENIA WARUNKÓW DOTYCZĄCYCH CZASU TRWANIA POBYTU KRÓTKOTERMINOWEGO. W PRZYPADKACH GDY W DOKUMENCIE PODROŻY NIE ZAMIESZCZONO STEMPLA WJAZDU I WYJAZDU</p>	
<p>W dniu _____ o (godz.) _____ w (miejsce) _____</p>	
<p>Przed niżej podpisanymi, reprezentującymi urząd _____ staw (-a) się:</p>	
<p>Nazwisko _____ Imię _____</p>	
<p>Data urodzenia _____ Miejsce urodzenia _____ Płeć _____</p>	
<p>Obywatelstwo _____ Adres zamieszkania _____</p>	
<p>Dokument podróży _____ numer _____</p>	
<p>wydany w _____ w dniu _____</p>	
<p>Numer wizy _____ (jeżeli dotyczy) wydanej przez _____</p>	
<p>na okres _____ dni z następujących powodów: _____</p>	
<p>Uwzględniając przedstawione dowody, odnoszące się do długości pobytu na terytorium państw członkowskich, uznaje się, że osoba ta znalazła się na terytorium państwa członkowskiego _____ lub je opuściła _____ w dniu _____ o godz. _____ po przekroczeniu granicy na przejściu granicznym w _____.</p>	
<p>Dane umożliwiające kontakt z urzędem, reprezentowanym przez niżej podpisaną osobę reprezentującą urząd:</p>	
<p>tel. _____</p>	
<p>faks _____</p>	
<p>e-mail _____</p>	
<p>Osoba zainteresowana otrzymuje kopię niniejszego dokumentu.</p>	
<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> <p>Osoba zainteresowana</p>	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> <p>Funkcjonariusz odpowiedzialny za odprawę + pieczęć</p>

(1) W przypadku Norwegii i Islandii nie jest wymagany znak graficzny.

*ZALĄCZNIK IX***Uchylone rozporządzenie i wykaz jego kolejnych zmian**

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady
(WE) nr 562/2006

(Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (WE) nr 296/2008

(Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 60)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (WE) nr 81/2009

(Dz.U. L 35 z 4.2.2009, s. 56)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (WE) nr 810/2009

Tylko art. 55

(Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 265/2010

Tylko art. 2

(Dz.U. L 85 z 31.3.2010, s. 1)

Akt przystąpienia z 2011 r., załącznik V pkt 9

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 610/2013

Tylko art. 1

(Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 1)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 1051/2013

(Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 1)

ZALĄCZNIK X

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 562/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2 formuła wprowadzająca	art. 2 formuła wprowadzająca
art. 2 pkt 1–8	art. 2 pkt 1–8
art. 2 pkt 8a	art. 2 pkt 9
art. 2 pkt 9	art. 2 pkt 10
art. 2 pkt 10	art. 2 pkt 11
art. 2 pkt 11	art. 2 pkt 12
art. 2 pkt 12	art. 2 pkt 13
art. 2 pkt 13	art. 2 pkt 14
art. 2 pkt 14	art. 2 pkt 15
art. 2 pkt 15	art. 2 pkt 16
art. 2 pkt 16	art. 2 pkt 17
art. 2 pkt 17	art. 2 pkt 18
art. 2 pkt 18	art. 2 pkt 19
art. 2 pkt 18a	art. 2 pkt 20
art. 2 pkt 19	art. 2 pkt 21
art. 3	art. 3
art. 3a	art. 4
art. 4	art. 5
art. 5 ust. 1	art. 6 ust. 1
art. 5 ust. 1a	art. 6 ust. 2
art. 5 ust. 2	art. 6 ust. 3
art. 5 ust. 3	art. 6 ust. 4
art. 5 ust. 4	art. 6 ust. 5
art. 6	art. 7
art. 7 ust. 1 i 2	art. 8 ust. 1 i 2
art. 7 ust. 3 lit. a)	art. 8 ust. 3 lit. a)

▼B

Rozporządzenie (WE) nr 562/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 7 ust. 3 lit. aa)	art. 8 ust. 3 lit. b)
art. 7 ust. 3 lit. ab)	art. 8 ust. 3 lit. c)
art. 7 ust. 3 lit. ac)	art. 8 ust. 3 lit. d)
art. 7 ust. 3 lit. ad)	art. 8 ust. 3 lit. e)
art. 7 ust. 3 lit. ae)	art. 8 ust. 3 lit. f)
art. 7 ust. 3 lit. b)	art. 8 ust. 3 lit. g)
art. 7 ust. 3 lit. c)	art. 8 ust. 3 lit. h)
art. 7 ust. 3 lit. d)	art. 8 ust. 3 lit. i)
art. 8	art. 9
art. 9	art. 10 ust. 1
art. 9 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)	art. 10 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
art. 9 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)	art. 10 ust. 2 akapit trzeci
art. 9 ust. 2 akapit drugi	art. 10 ust. 2 akapit czwarty
art. 9 ust. 2 akapit trzeci	art. 10 ust. 2 akapit piąty
art. 9 ust. 3 i 4	art. 10 ust. 3 i 4
art. 10 ust. 1–5	art. 11 ust. 1–5
art. 10 ust. 6	—
art. 11	art. 12
art. 12	art. 13
art. 13	art. 14
art. 14	art. 15
art. 15	art. 16
art. 16	art. 17
art. 17	art. 18
art. 18	art. 19
art. 19	art. 20
art. 19a (rozdział IV)	—
art. 19a (rozdział IVa)	art. 21

▼B

Rozporządzenie (WE) nr 562/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 20	art. 22
art. 21	art. 23
art. 22	art. 24
art. 23	art. 25
art. 23a	art. 26
art. 24	art. 27
art. 25	art. 28
art. 26	art. 29
art. 26a	art. 30
art. 27	art. 31
art. 28	art. 32
art. 29	art. 33
art. 30	art. 34
art. 31	art. 35
art. 32	art. 36
art. 33	art. 37
art. 33a	art. 38
art. 34	art. 39
art. 35	art. 40
art. 36	art. 41
art. 37	art. 42
art. 37a	art. 43
art. 38	—
art. 39	art. 44
art. 40	art. 45
załączniki I–VIII	załączniki I–VIII
—	załącznik IX
—	załącznik X